47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 826 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ 5 18 ՄԱՐՏ 1904 30 ԶԻԼՀԻՋՋԷ 1321 — 5 ՄԱՐԹ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գլաւոր Այի Մայրուղի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանկական Էֆքիար

ՀԱՅԱՊԵՐՊ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یوی وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی : اوهانیس قریب
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ

	Ցարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Դուռսառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար յարաբերեալ պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԿԻՆԵՐԸ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆՉԱԿԱՆ ՀԻՐԵԱԹ

«Ցիմար կնիկը իր տունը
«Իր ձեռքովը կը փլցնէ»
ԱՌԱԿ. ԺԴ. 1

—Դիտեմ որ դուն ազքատ մարդ մըն ես, ու շատ մը զաւակներու տէր։ Զէմիր ուզեր փառաւոր տուն մը, խոշոր հարստութիւն և գեղանի կնիկ մը ունենալ, աւելի հաճոյքով վայելելու համար կեանքը, որ արդէն հասնելու վրայ է քու մէջդ։

Իմաստուն մը, օր մը յափրացած իր ընտանեկան կեանքի բոլոր կանայք հրապոյրներէն, և իր դիրքին իրեն տուած անվհատնում դիւրութիւններէն, կը պտտէր իր պարտէզներուն երկայնքը. ողկոզոտ ծաղիկներու սարփինները մշտադալար պսակներու պէս, օդէն վար կը կախուէին, նարինջի ու կիտրոնի ծաղիկները իրենց բուրեան հոտաւէտութիւնը սփռած էին գաղջ օդին մէջ, ջիղերը թուլցնող գինովութիւն մը ներարկելով հեշտանքէն խոնջած իմաստունէն ներս։ Անի ա՛լ զըղուած էր թերեւս, այդ վայրկենին, այն բոլոր երեւոյթներէն, ու գգուող իրականութիւններէն, որոնք մեղրութեան տանջանքը միայն ապրեցուցած էին իր մէջ, և չնած էին դիւքը, յաճախող վայրկեաններուն մեծ յոռետեսը, որ իր շուրջ գիշերուց մշուշներուն մէջէն, ունայնութիւն միայն կը տեսնէր տիւղերքի ամէն մէկ գեղեցկութիւններուն խորը։ Աւանդութիւնը կ'ըսէ թէ, երբ այդ տխուր վայրկեանները կուգային վարագուրել իր խորհուրդին պայծառատեսութիւնը, անի պարէզ կ'իջնէր, բնութեան կազդուրող ձայնը լսելու ծաղիկներուն և տերեւներուն խորհրդաւոր մրմունջներէն, և կատակելու ամէն անոնց հետ, որոնք բախտէն ապտակուած, կ'ապրէին իրենց անկումին եղերքները, աշխատութեան տաժանքոտ քրտինքին խառնելով նաև մերթ մուրիկի անբարոյացնող նուաստացուցիչ ձեռնածութիւնը։ Այս ինկածներէն շատեր կը սլքտային իր բնակարանին շուրջը. ուստի դժուար չպիտի ըլլար իրեն, ուզած վայրկենին անոնցմէ մէկուն հանդիպիլը։

Այդ օր Սաբէէին հանդիպած էր Իմաստունը։ Մուրացիկը պահ մը դողաց Իմաստունին ներկայութենէն։ Երկուքը ընկերական դասակարգի երկու ամենահեռաւոր ծայրերուն վրայ կը գտնուէին։ Երբեք նմանութեան եզր մը չկար իրենց մէջ։ Մարդեր կան, որոնք իրենց մարդկային գոյութիւնն անգամ կը հաստատեն ուրանալ անակնկալ վայրկեաններու մէջ «ես ալ մարդ եմ»ի մտածումովը։ Այդպէս եղաւ Սաբէէի համար։ Իմաստունը փարատեց Սաբէէի շուարումը, և քաղաքերդ ակնարկով մը, որուն մէջէն մարդկային սիրտն ու հոգին վերլուծող բիրը կը վաւէր, վերոյշկաչ հարցումը բրաւ ծերուկին։

—Տէր, ըսաւ Սաբէէ, կեանքիս մէջ չեմ ունեցած վայրկեան մը, որուն մէջ սրտի գոհունակութիւնը ունեցած ըլլայի ապրած ըլլալուս համար։ Զրկումն ու աղքատութիւնը, իմ ամենօրեայ ընկերներս։ կեանքիս խարտոցը եղան։ Ուզեցի ամէն մարդու չպէս ամուսնանալ և ամուսնացայ, այնպէս կարծելով, թէ կեանքի այդ փոփոխութիւնը իմ կեանքիս ալ պիտի բերէր աւելի զուարթ պայմաններ։ Խորհեցայ, թէ կինս ինծի հետ պիտի բաժնէր կեանքին տառապանքը, և երկուքիս միջեւ կիսուած վիշտ մը չատ աւելի դիւրաւոր պիտի ըլլար ինծի ու անոր համար։ Բայց այդպէս չեղաւ. ան հիւանդ մնաց չարունակ, և զաւակներու երկար տարիներու մը ա՛լ աւելի չատուցին ցաւերուս, յոգնութիւններուս, վշտիս և անբախտութեանս բեռը։ Չեմ գիտեր, թէ պիտի արժէ՞ր այս կեանքը ապրած ըլլալ։ Հազար անգամ պիտի նախընտրէի Ծորդանանու ջուրերուն մէջ նետուիլ, և կեանքին բեռը թօթուել վրայէս, բայց աւելի երջանիկ կարենալ ըլլալու հեռաւոր մէկ յոյսս, չարունակ ինծմէ հեռացուցած է անձնասպան ըլլալու այդ արհաւրոյ մտածումս։ Չեմ գիտեր, թէ ե՞րբ պիտի գայ այն օրը, երբ ալ ցնցոտիներուս հետ վրայէս թօթուեմ մուրալու սարկութիւնը։

—Այսօր իսկ։

—Չիս կը ծաղրէք թերեւս։

—Ո՛չ, այսօր իսկ կեանքդ իր երջանկութեան պիտի թեւակոխէ։ պիտի ունենաս քու փառաւոր տունդ, սպասաւորդ, հարստութիւնդ, կիներ ու աղախիններ, եթէ սակայն յարգես այն պայմանը, զոր քեզի պիտի առաջարկեմ։ Լա՛ւ, ուրեմն, պիտի կատարե՞ս ինչ որ ըսեմ քեզի։ Քու յանձնառութենէդ կախուն ունի երջանկութիւնդ ալ, կեանքդ ալ։

—Կը կատարեմ, ըսաւ Սաբէէ, ու այդ յանձնառութեան վայրկեանը արդէն իսկ ժպիտներու փունջ մը կը կախէր իր այտերէն վար, որոնք արեւէն ու վշտէն ակօսուած էին միայն։

—Ա՛ռ ուրեմն այս դանակը, գնա՛ կարէ կնոջդ գլուխը, ու բեր ինծի։ Անիկա է քու ցաւերուդ պատճառը. երբ պաշտօնդ կատարես և գաս, արդէն ամէն ինչ պատրաստ պիտի գտնես հոս, իմ տունիս մօտիկ։

Եւ իրեն տրուածը իրական դանակ մըն էր։

Սաբէէ մեկնեցաւ և սպասեց իրիկուան, իրեն եղած պատուէրը կարենալ կատարելու համար։

Մարը մտնող լոյսերը իրենց հետ բերած էին իր մէջ խոստացող արիութիւնը։ Մրկրին վրայ տարածուող մութը կը թափանցէր մինչեւ ներս, խորը իր հոգիին, ուր հիմա նոր տագնապներ կը բուսնէին, ցորեկի տոթակէզ ցոլումներուն գիրկը բուսնող տատասկի մը պէս։ Երջանիկ կեանքի խոստումին տարփողումը, որ ա՛յնքան վճիռորէն կը նշուլէր իր յոգնած կեանքի հորիզոնին վրայ, անամպ և անմէջ, հիմա կը տարորոշուէր իր խղճի ընդվզումներէն, երբ կը տեսնէր որ իր խորթացող չափահաս զաւակներուն քով, կինը Ռեսփայ, իր ցաւերէն յոգնատանջ, քունի դալուկին մէջ մարած, մերկ կուրծքին վրայ կը դիեկնէր Սարբան, իրենց աղջիկը։ Պահ մը փակեց իր աչքերը, ու վերցուց դանակը, գտնէ արիւնին հետքերը չտեսնելու համար։ Բայց զգաց թէ ձեռքը կը թուլնար. այդ մերկ կուրծքը, այդ ծիծ ուտող զաւակը, այդ հիւանդկոս կինը, իր մէջ արթնցուցին գոթովի անանկ զգացում մը, ուրկէ խոյս կուտային յանձնառութիւնները։ Սաբէէ զգաց թէ չատ աւելի դիւրին պիտի ըլլար իրեն զրկումի ամբողջ պատուհասը կրել կեանքին հետ, քան թէ խղճի խայթով մը ըմբոստացած երջանկութիւնը։

Եւ երբ առաւօտ եղաւ, Սաբէէ գողդողալով գնաց Իմաստունին և ըսաւ.—Ա՛ռ այս դանակը քեզի. աւելի կը նախընտրեմ իմ մուրիկի յուսահատ կեանքը քան թէ այն երջանկութիւնը, զոր այս պայմանով միայն կ'ուզես տալ ինծի։

* * *

Իմաստունը խորհեցաւ պահ մը։

Ցնցոտիներու մարդը, փողոցի մուրիկը խորունկ դա՛ս մը առած էր իրեն։ Իր ընկերական կեանքի իմաստասիրութիւնը, բոլորովին նոր դաշտ մը, չմշկուած գետին մը կը դանէր նոր ուսումնասիրութիւններու։ Մարդկային կեանքի մէկ խորունկ կողմն ալ յայտնուած էր հիմա։ Եւ ինքը, որ աշխարհի հասարակ մահկանացուներէն աւելի չատ ապրած էր կիներուն հետ, ու կիներով, հետզհետէ կ'ունենար այն խոր գիտակցութիւնը թէ՝ յուռեսեսի իր բոլոր մտածումները, մութ իր բոլոր տեսութիւնները չէին կրնար տարբեր աղբիւրէ մը հոսած ըլլալ իր կեանքի գաւաթին մէջ։ Բայց ուզեց աւելի հաստատուն և չշոշափելի ապացոյցներ հայթայթել իր դաւանանքին ու մտածումներուն իրաւունքներուն։ Տուն մտաւ անմիջապէս, ու բերել տուաւ Ռեսփան։

Նոյն խոստումներով, նմանօրինակ առաջարկութիւն մըն ալ ըրաւ Ռեսփային։ Եւ երբ այս վերջինը կատարեալ յօժարութիւնը ցոյց տուաւ, ըսաւ անոր.

—Ա՛ռ այս դանակը, և ես վաղն առաւօտ պիտի սպասեմ քեզի. եթէ միասին բերես էրկանդ, Սաբէէին գլուխը, տրամադրութեանդ տակ պիտի ունենաս ամէն ինչ որ անհրաժեշտ են փայլուն, ճոխ և երջանիկ կեանք մը անցունելու համար։

* * *

Ռեսփայի համար օրը դժուարաւ իրիկուն կ'ըլլար։ Անիկա կ'ուսումնասէր թիթեռնիկի մը պէս, իր թէ հիւանդկոս կինը եղած չըլլար ընաւ։ Վաղուան երազները արդէն իսկ սկսած էին օրօրել իր կանացի փառասիրութիւնները, սէրերը, տուիները։ Իր թէ բոլոր երիտասարդները դարպաս կ'ընէին իրեն, ու ինք իր նազանքներուն մէջ ասկեհուռ, չա՛տ վերերէն կը նայէր անոնց վրայ. կը քամահրէր գիրենք, աւելի գեղեցիկին, աւելի առոյգին տենչացող հուր սրտով մը։ Նոր սկսուելիք կեանքին առաջինը արդէն իսկ կը զգար իր մէջը. ու հիմա չատ աւելի ապուշ, չա՛տ աւելի անարժան մէկը կը գտնէր իր երիկը, որուն հետ կենակցելը նողկանք մը կ'ազդէր իրեն։ Ու ինքն իր վրայ կը զարմանար, թէ ինչպէս մինչեւ այսօր կրցեր է հանդուրժել անոր մուրիկի սիրուն, անոր գգուանքներուն, որոնք չա՛տ լպիրշ, ու չատ աղտոտ կ'երեւէին հիմա իրեն։

Իմաստունը չքնացաւ երբեք։ Կնոջ հոգեկան վիճակին գիտակցելու, զայն մինչեւ իր ինքնութեան խորը ճանչնալու խելք փափաքը գողցած էր իր աչքերուն քունը։ Եւ երբ առաւօտ եղաւ, Ռեսփայ պարապ ետ դարձաւ։ Իմաստունը յանկարծակիի եկաւ. կը վախնար թէ մի՛ գուցէ սխալ հեռքած ըլլար կին ըսուած այդ նուիրագրական (héroglophique) արձանագրութիւնը։ Այդ հոգեկան երկիւղէն վրդովուած, դէպի առաջ վազեց, ու ըսաւ Ռեսփային.

—Ինչո՞ւ պարապ կուգաս։

—Տէր, ըսաւ անոր Ռեսփայ. չատ փորձեցի, բայց դժբախտաբար չկարեց, չատ գուլ էր տուած դանակդ։ Եւ երբ կը փորձէի հրամանդ կատարել, իմ քաջած յոգնութիւնէս Սաբէէն արթնցաւ...։

Սեղմ կինը չէր գիտեր որ Իմաստունը կասկածելով կանացի բնաւորութեանը, փայտէդանակ մը միայն տուած էր իր ձեռքը։

* * *

Երբ Սաբէէ կանչուեցաւ, և առանց այլ և այլի պատմեց կնոջը իր վրայ կատարած փորձը, և իր ալ անիրաւութիւնը և ներումը, Իմաստունը ուրիշ բան չկրցաւ խորհիլ, եթէ ոչ պատժել տալ կինը, և մուրիկին տալ իր բոլոր խոստումները զորս ինքը օր մը առաջ ըրած էր։

* * *

Սաբէէ երջանկութեան մարդը եղած էր հիմա։ Իմաստունը բաւ չհամարեց Ռեսփայի պատժուելը. ի յիշատակ այդ դէպքին Առակաց գրքի թուղթերուն վրայ նետեց սա տողը։ «Ցիմար կնիկը իր տունը իր ձեռքովը կը փլցնէ»։

Այս հէքեաթէն վերջ ալ չենք զարմանար, թէ ինչո՞ւ իմաստունը, հակառակ իր կեանքը կիներուն և հաճոյքի հետ բաժնած ըլլալուն, տակաւին իրրեւ գաղափարի մարդ հակառակ կը մնայ կիներուն։

ՄՈՒՇԵՂ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՃԱՀԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ ՄԸ

(ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻՆ ՀԱՄԱՐ)

Շատ մը կարիքներ կան որոնց նկատմամբ մամուլը միահամուռ ձայնակցութեամբ մը պահանջող ըլլալու իրաւունք ունի։ Ասոնցմէ մէկին ալ՝ պիտի ըսէի ամէնէն կարեւորը առեւտրական ծանօթութիւնները գիտական և կանոնաւոր դասընթացքով մեր նոր սերունդին տալու պէսքն է։ Արդարև, ինչ կ'արժէ վայելել «վաճառական ազգ» կամ «առեւտրական ժողովուրդ» տիտղոսը, երբ զայն արդարացնելու վիճակին մէջ չենք։ Հիմա ամէն գործ, ամէն ասպարէզ մըրցումի անդէն մարակուած է, և դեռաղանցապէս մրցումի ասպարէզն է վաճառականութիւնը, որուն մէջ եթէ յանդգնութիւնն կամ խոհեմութիւնը, խելացութիւնն ու փորձառութիւնը իրենց կարեւոր բաժինն ունին, լուրջ նախապատրաստութիւնը, ուսումը, մեթոտաւոր ու գիտական ծանօթութիւններու մէջ մարզուիլն ալ անժխտելի պէտքեր են ամէն անոնց համար, որ իրենց հացը վաճառականութեան մէջ գտնելու կոչուած են։ Բայց միթէ իրապէս նոյնը չէ՞ նաև ամէն ասպարէզի համար. բաղդը, դիպուածը կամ պատահական պարագաները կրնան ո՛ր և է դեր ունենալ մեր նիւթական յաջողութիւններուն մէջ, բայց անգիտակից, անուսում գործունէութիւն մըն ալ անզեկ նաւարկութեան պէս բան մը պիտի ըլլար՝ հովին ու ծովին խաղալիկ։

Առիթ ներկայանալուն պէս, մեր չրջանաւարտները կը մեղադրենք ու գործի հետամուտ պատանիները ծաղր ու ծանակ կ'ընենք՝ իրենց անհանգիստ անփորձութիւնը ցոյց տալու համար։ Ինչ յանցանք կրնան անոնք ունենալ, երբ իրենց չտրուած բանն է որ կը պահանջուի իրենցմէ։ Մեր դպրոցներուն մէջ առեւտրական ծանօթութիւններ չէ որ կը ստանան տղաքը, և ասոր համար ոչ ծրագիրն ու մէթոտը, ոչ ալ դասատուներն ու դասաւանդութիւնն է որ պատասխանատու պիտի բռնեմ։ Մեր դպրոցները տարրական ծանօթութիւններ մը հայիւ թէ կուտան։ Ուսումնական տարիներու և մէկ երկու լեզուներու նախնական վարժութիւնը ըստ ինքեան բաւական է արդէն՝ հաղիւ աչքը բացող պատանիներու համար, և իրօք՝ սա մեր Հայ պատանիներու վիճակը արգահատելի է ցորչափ պարտաւոր կը գտնուի ճգնիմ գանկի մը մէջ մթերելու գիտելիքներու ստուար մթերք մը, և ասիկա անանկ անգործնական ոճով մը, որ հաղիւ ազօտ հետք մը կը ձգէն իր ուղեղին մէջէ՛ Ո՛չ, գործնական ուսում ըսուածը դեռ չըմբռնուցաւ մեր մէջ, և աս պայմաններու տակ, ելլել նոր պահանջումներ ընել մեր ծրագիրներէն աւելի՛ խճողել, ծանրաբեռնել տղոց միտքը՝ անխոհեմութիւն պիտի ըլլար...։ Բայց յանուն իրենց ապագային, յանուն բարօրութեան, զոր իրենց պատրաստելու, ընձեռելու պարտականութիւնն ունինք՝ իրրև ծնող, պիտի պահանջէի թախանձագին որ ճար մը գտնուի Վանական Դասընթացք մը հաստատելու սա չրջանաւարտ պատանիներուն համար։ Ասով՝ թէ՛ կ'արդարացնենք «վաճառական ժողովուրդ» տիտղոսը, թէ՛ կը պատրաստենք մեր տղաքը՝ որոշ առեւտրական նպատակի մը, պատուաւոր դիրքի մը։

Շատ չէ՞ հիմակուհիմա, երկու դասարանոց ծրագիր մը գործադրել բաւական պիտի սեպէի, համոյ պահանջում՝ որ նիւթական կամ ուրիշ ո՛ր և է զոհողութիւն չի պահանջեր։ Առաջին դասարանին մէջ տեսական ծանօթութիւններ և դասակ՝ թուաբանութեան, տոմարագրութեան, առեւտրական թղթակցութեան և աշխարհագրութեան վրայ, եւայլն։ Երկրորդ դասարանին մէջ՝ տեսականէն դատ, ու մանաւանդ գործնական վարժութիւն վաճառականութեան, ուր պատանիները պիտի ձեւացնեն այն ամէնը որ կրնայ պատահիլ առեւտրական կամ սեղանաւորական գրասենեակի մը մէջ, և ամէնէն գործնակա՛ն ձեւով, նամակագրութիւն, նամակի մը գրիչ հանել, թղթատարական գործողութիւններ, առեւտրական ընկերութեան պայմաններ, իրաւագիտական սկզբունքներ, ներածում, արտածում, բեռնաւորում, հակերու փոխադրութեան միջոցներ (ցամաքի և ծովի վրայ), հակ ու ծրար կապել, առաքում և առեւտրական թղթեր, պօնօ, ճիրօ, քամպիալ, մաքսային գործողութիւններ, յաճախորդի հետ վարուելու ձեւ, մանաւանդ խօսելավարժութիւն և «ընթացիկ քաղաքավարութիւն» որ մեր չատերուն քով կը պակսի։

Աւասիկ նախնական գիծերը համնատ ծրագրի մը որ չեմ կարծեր որ անգործնական և անգործադրելի գտնուի։

Յայտնի է թէ այսքան սահմանափակ ու նախնական ծանօթութիւններ մը անգամ չունենալուն համա՛ր է որ կիսուն չափ արժէք ունեցող ուրիշներու համար այնչափ զոհողութիւններ ըրած էր։

Այս տխմարական հաշիւներով եկեղեցիին աւարտելուն կ'սպասէր, որպէս զի մէկ քանի խօսք փոխանակէ աղջկան հետ և կամ եթէ անկարելի ըլլայ խօսակցիլ, գոնէ հետապնդէ զայն ու հասցէն հասկնայ, ապագային իրեն սովորական դարձած միջոցներով յարաբերութեան մտնելու համար անոր հետ։

Վերջապէս եկեղեցին աւարտեցաւ և Կէչկուառ աչքը օրիորդէն չբաժնելով, երբ դէպ ի դուռը կ'ուղղուէր, մեծ զարմանքով տեսաւ Պարգեւեանի կինն ու աղջիկը, որ իրեն հետապնդած օրիորդին ու անոր մօր հետ խօսքի բռնուած, մտերմաբար կը տեսակցէին եկեղեցիին մէջ։ Այս պարագան թէև առաջին առթիւ սրտնեղութիւն պատճառեց երիտասարդին, սակայն հետը խորհեցաւ որ Պարգեւեաններու միջոցաւ աղջկան ընտանիքին հետքը գտնել չատ դիւրին պիտի ըլլար իրեն համար, քանի որ ընտանեկան յարաբերութեան մէջ էին հասաւուին հետ, և չաբաթը մէկ երկու անգամ կ'այցելէր անոնց։ Այս մխիթարութիւնով դուրս ելաւ եկեղեցիէն, որուն դրան քովի խանութներուն առջև սկսաւ սլքտալ ու կեղծ առուտուրներ ընել, թէ՛ Պարգեւեաններու ուշադրութենէն խոյս տալու և թէ գեղեցիկ աղջկան հետքը չկորսընցնելու համար։

Տիկին Ադամեան ու Վարդանոյշ արդէն եկեղեցիէն ետք Պարգեւեաններու այցելելու մտադրութեամբ դուրս եկած էին տունէն և հասաւուին կինն ու աղջիկը, որ մասնաւոր համակրանք մը կը տածէին իրենց այս կարօտ ազգականներուն, զանոնք հոն տեսնելով վերջին ծայր ուրախացան ու տուն հրաւիրեցին մէկտեղ ճաշելու համար։ Մայրն ու աղջիկ կեղծ սեթեւեթէ մը եաբ համակերպեցան ու սկսան չորսը մէկէն յամր քայլերով առաջանալ հաղար ու մէկ խնդիրներու վրայ խօսելով ու խորհրդակցելով։ Երբ եկեղեցիին բակը ելան, դրան առջև արդէն կ'սպասէր Պարգեւեաններու կառքը, որուն մէջ նստան չորսը մէկէն ու Նուարդ ձկնավաճառի մը խանութին առջև Կէչկուառը տեսնելով մասնանիշ ըրաւ մօրը զայն ու խուճապով մը,

—Տե՛ս, տե՛ս, մա՛յր, Կէչկուառը տե՛ս, ըսաւ, ձկնավաճառին առջև սակարկութիւն կ'ընէ և դեռ հայրս, վերացական է, լուրջ չէ, կ'ըսէ. ասկէ աւելի ի՞նչ ապացոյց պէտք է երիտասարդի մը լրջութեան համար։

Ամէնուն աչքերն ալ դէպ ի Նուարդի մատնանշած կողմը դարձան ու Վարդանոյշ տեսնելով որ ղինքը հետապնդող երիտասարդն է խնդրոյ առարկան, չի կրցաւ խոր յուզումը զսպել, ու ընտանի չեչտով մը

—Ո՞վ է Կէչկուառը, հարցուց։

Կառքը համբայ եկած էր արդէն դէպ ի Պարգեւեաններու բնակարանը։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԻՐԹՈՆԸ 13

ՔԱՍԿԻՍ

ՈՍԿԻՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՑ

ՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ-ԸՆԹԱՆԵԱՆ ԿԵՍԱՆԹԷՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Բ.

Պատարագի արարողութիւնները կը չարունակուէին սրտագրաւ եղանակներով ու յուզիչ երգեցողութեամբ և Վարդանոյշ կը խղճահարէր սանկ վսեմ վայրկեաններու մէջ միաքը չի կրնալ ամփոփ պահելուն համար։ Շարունակ կը ծնրադրէր, նոր աղօթքներու կ'սկսէր, արագ արագ կը խաչակնքէր, անձնատուր ըլլալու ճիգեր կ'ընէր Ս. Խորհուրդին, և սակայն երիտասարդը չէր հեռանար երեւակայութենէն, ու դեռատի դժբաղդ աղջիկը անհրաժեշտ պէտք կ'զգար մերթ ընդ մերթ ակնարկովը հետախուզելու զայն, հանկարու համար որ, դեռ իրեն կ'սպասէ՞ր, թէ ձգած գացած էր։ Եւ երբ աղջիկը այսչափ մեծ ճգնաժամ մը կ'անցընէր, մայրը բոլորովին անտեղեակ՝ զաւկին զգացումներէն, ջերմեռանդութեամբ կ'աղօթէր Ս. Պատարագին առջեւ, յաջողութիւն խնդրելով Աստուծմէ, իրենց նոր սկսելիք ձեռնարկին համար։

Առաւելոցի ժամանակը եկաւ ու ժողովուրդը սկսաւ դուրս խուժել եկեղեցիէն։ Երիտասարդները ամբողջովին ամբողջութեամբ հեռացան, սրբավայրին մէջ ցանցառ թիւ մը ձգելով միայն ծերերու, անկարներու և ջերմեռանդներու։ Վճռական յայտնութիւնը պիտի ըլլար այս ժամը Վարդանոյշի համար, որ հինգ վայրկեանի չափ եւս համբերեց ու սրտատրոփ ակնարկ մը ուղղեց դէպ ի երիտասարդին կողմը, ուր ձիգ կերպով կանգնած տեսնելով զայն, վերջնականապէս համոզում գոյացուց իր մէջ թէ, բաղարձակապէս իրեն համար էր որ տղան կեցած էր հոն, քանի որ այն դասակարգէն ո՛չ ոք մնացած էր եկեղեցիին մէջ։ Հիմա ա՛լ աւելի սաստկացած էր յուզումը գեղանի աղջկան, որ չէր կրնար հասկնալ թէ, ինչո՞ւ այսչափ յամառութեամբ կը հետապնդէր զինք երիտասարդը և ինչո՞ւ աչքը չէր հեռացներ վրայէն։ Վայրկենապէս ծնած վաղանցիկ քմահաճոյք մը չէր կարծեր այս հետապնդումը, տղուն հոստատակամութիւնը տեսնելով. ինչ էր ուրեմն նպատակը, ամուսնական թիկնածո՞ւ մ'էր արդեօք։ Ո՛հ, եթէ երիտասարդը իր գեղեցկութենէն ու արտաքին երեւոյթէն հրապուրուելով հեռը ամուսնանալ մտադրած էր, ո՞րչափ մեծ պիտի ըլլար պատանքը երբ իրենց աղքատիկ բնակարանը տեսնէր։ Այն ատեն բնականաբար պիտի լքէր ու հեռանար, ծաղրելի կացութեան մը ենթարկելով զիրենք։

Տխուր իրականութիւնը դառն մղձաւանջի նման ցցուեցաւ Վարդանոյշի երեւակայութեան առջեւ, որ կրկին ինկաւ յուսահատութեան մէջ ու այս անգամ կատրած սրտով ու լքուած դէմքով սկսաւ հետեւիլ Տէր ողորմեայի երգերուն, անգամ մ'ալ չնայելով երիտասարդին ու չքաղաքերելով զայն։ Պատուախնդիր աղջիկ էր ինք ու մեծսիրտ. ամուսնանալու նպատակով միայն զինք հետապնդողի մը կրնար կարեւորութիւն տալ, և անջրպետը այն ատեան մեծ էր իրեն նման աղքատ կարուհիի մը ու հարուստի երեւոյթով այս երիտասարդին մէջ, որ բնաւ հաւանականութիւն չէր ձգեր ամուսնական միութեան մը։ Անկէ դուրս յարաբերութիւն մը, կա՛մ տարբեր դիտումով արտայայտուած սէր մը, համակրանք մը, մահացում ըսել էր Օրիորդ Ադամեանի համար, որ ինք իրմէ կանչնար ո՛ւ արժանապատուութիւնը նուաստացած կը սեպէր եթէ երբեք ուզիղ ճամբէն խոտորելու փորձ մը ընէր ու կարեւորութիւն տար կնոջներու իրեն ընծայած խունկին։

Իսկ երիտասարդը Կէչկուառն էր, որ անակնկալ կերպով տեսնելով չքնաղ աղջիկը, հիացած էր անոր վրայ ու չէր կրնար հեռանալ եկեղեցիէն, թանկագին որս մը գտած ըլլալ կարծելով։ Վարդանոյշի իրեն ուղղած մէկ երկու պատահական ակնարկները ա՛լ աւելի քաջալերած էին զիք քարիզիհենը, որ սրբավայրին վեհութիւնը մոռցած, չարունակ պեխերը կ'ոլորէր, մասնաւոր եղանակով մը երկիզի սանտրած գանգուռ մազերը կը շոյէր, մատին մատնիները կը տեղափոխէր ու աչքը աղջկան վրայէն չհեռացնելով՝ անոր ուշադրութիւնը իր վրայ հրաւիրելու ամէն փորձ կ'ընէր։ Բնաւ հոգը չէր Օրիորդին ընկերական վիճակը, ո՛չ ալ արդուզարդին ու հագուստին պարզութեանը կը նայէր, բաւական էր որ աչքառու գեղեցկութիւն մը ունէր, դրամով լմննալիք բաները ինք կրնար մատակարարել։ Թեթեւսօլիկ երիտասարդը հիմակուընէ իսկ ճանկին մէջ անցուցած կը նկատէր Վարդանոյշը որ հաճոյքի նախանձելի առարկայ մը կրնար ըլլալ իրեն համար։ Նոյն իսկ եթէ տարեկան մեծկակ ծախս մ'ալ ընել հարկ ըլլար, Կէչկուառ պիտի չընկրկէր, քանի որ մատով ցուցուելիք դեղեցկութիւն մը ունէր աղջիկը և անոր կիսուն չափ արժէք ունեցող ուրիշներու համար այնչափ զոհողութիւններ ըրած էր։

Այս տխմարական հաշիւներով եկեղեցիին աւարտելուն կ'սպասէր, որպէս զի մէկ քանի խօսք փոխանակէ աղջկան հետ և կամ եթէ անկարելի ըլլայ խօսակցիլ, գոնէ հետապնդէ զայն ու հասցէն հասկնայ, ապագային իրեն սովորական դարձած միջոցներով յարաբերութեան մտնելու համար անոր հետ։

Վերջապէս եկեղեցին աւարտեցաւ և Կէչկուառ աչքը օրիորդէն չբաժնելով, երբ դէպ ի դուռը կ'ուղղուէր, մեծ զարմանքով տեսաւ Պարգեւեանի կինն ու աղջիկը, որ իրեն հետապնդած օրիորդին ու անոր մօր հետ խօսքի բռնուած, մտերմաբար կը տեսակցէին եկեղեցիին մէջ։ Այս պարագան թէև առաջին առթիւ սրտնեղութիւն պատճառեց երիտասարդին, սակայն հետը խորհեցաւ որ Պարգեւեաններու միջոցաւ աղջկան ընտանիքին հետքը գտնել չատ դիւրին պիտի ըլլար իրեն համար, քանի որ ընտանեկան յարաբերութեան մէջ էին հասաւուին հետ, և չաբաթը մէկ երկու անգամ կ'այցելէր անոնց։ Այս մխիթարութիւնով դուրս ելաւ եկեղեցիէն, որուն դրան քովի խանութներուն առջև սկսաւ սլքտալ ու կեղծ առուտուրներ ընել, թէ՛ Պարգեւեաններու ուշադրութենէն խոյս տալու և թէ գեղեցիկ աղջկան հետքը չկորսընցնելու համար։

Տիկին Ադամեան ու Վարդանոյշ արդէն եկեղեցիէն ետք Պարգեւեաններու այցելելու մտադրութեամբ դուրս եկած էին տունէն և հասաւուին կինն ու աղջիկը, որ մասնաւոր համակրանք մը կը տածէին իրենց այս կարօտ ազգականներուն, զանոնք հոն տեսնելով վերջին ծայր ուրախացան ու տուն հրաւիրեցին մէկտեղ ճաշելու համար։ Մայրն ու աղջիկ կեղծ սեթեւեթէ մը եաբ համակերպեցան ու սկսան չորսը մէկէն յամր քայլերով առաջանալ հաղար ու մէկ խնդիրներու վրայ խօսելով ու խորհրդակցելով։ Երբ եկեղեցիին բակը ելան, դրան առջև արդէն կ'սպասէր Պարգեւեաններու կառքը, որուն մէջ նստան չորսը մէկէն ու Նուարդ ձկնավաճառի մը խանութին առջև Կէչկուառը տեսնելով մասնանիշ ըրաւ մօրը զայն ու խուճապով մը,

—Տե՛ս, տե՛ս, մա՛յր, Կէչկուառը տե՛ս, ըսաւ, ձկնավաճառին առջև սակարկութիւն կ'ընէ և դեռ հայրս, վերացական է, լուրջ չէ, կ'ըսէ. ասկէ աւելի ի՞նչ ապացոյց պէտք է երիտասարդի մը լրջութեան համար։

Ամէնուն աչքերն ալ դէպ ի Նուարդի մատնանշած կողմը դարձան ու Վարդանոյշ տեսնելով որ ղինքը հետապնդող երիտասարդն է խնդրոյ առարկան, չի կրցաւ խոր յուզումը զսպել, ու ընտանի չեչտով մը

—Ո՞վ է Կէչկուառը, հարցուց։

Կառքը համբայ եկած էր արդէն դէպ ի Պարգեւեաններու բնակարանը։

(Շարունակելի)

մեր տղաքը շատ անգամ իրենց առաջին քայլերուն ձախողանքի ու մեղադրանքի կը դատապարտուին երբ ո՛ր և է վաճառականի կը ներկայանան գործի մը դրուելու խնդրանքով։ Մինչդեռ ասոնց մէջ ազտիկ փորձառութիւն մը, տղուն ճարպիկ ու վարժ մէկ շարժումն ու ալքքացութիւնը իսկոյն-սիրելի կ'ընեն զինքը վաճառականին, և գիտենք թէ՝ շատ անգամ առաջին տպաւորութեան կը պարտինք գործի մը արդիւնաւոր ելքը։

Տարին՝ մօտաւորապէս հարիւր շրջանաւարտ կ'արտադրեն Պոլսոյ Հայ դպրոցները, որոնց ամէնքն ալ չեն կրնար վաճառական ըլլալ, բայց մեծ մասը պէտք ունի այս առեւտրական գիտելիքներուն՝ ի՛նչ ապագայի ալ սահմանուած ըլլայ ան։ Ինչպէս կը տեսնուի, մասնագիտական բաներ մը չեն այս հոլիմ ծրագրով ներկայացուած ուսանելիքները, և բարեր գործ մը պիտի ըլլար եթէ անհատական թէ պաշտօնական միջոցով մը այս ձեռնարկը գլուխ հանուէր։ Օգտակարութիւնն անժխտելի է, և պիտի տեսնենք որ մեր լիսուն կամ հարիւր շրջանաւարտները ո՞րքան եռանդով պիտի հետեւին այս երկրասարանեան առեւտրական վարժարանին ուր դասերը իրենց գործնական հանգամանքով տեսակ մը զբօսանք պիտի թուին, և վաճառական ըլլալու շօշափելի հաճանականութիւնը աչքոյժ ներգործութիւն մը պիտի տայ տարտամ նկարագիրով սա նոր սերունդին։

ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ ԿՈՒԻԻԸ ԹՐՓԻԼԱՀԱԼԱԾՆԵՐՈՎ

ԱՀՌԵԼԻ ՌՄԲԱԿՈԾՈՒՄ

ԾՈՎԱԿԱԼ ԲՈԿՈՅԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

ՄԵԿՆՈՒՄ ՁՕՐԱՎԱՐ ՖՈՒՐՕՐԱԹՔԻՆԻ

(Նուրոպական վերջին թղթաբերով առնուած թերթերեն։ Դէպքերը պատմուած իրենց կանոնաւորութեամբ եւ ժարունակաբար)։

Լոնտոնի Ճաբոնական դեսպանը հրատարակել տուաւ Թոկիօ ծովակալին հետեւեալ պաշտօնական տեղեկագիրը Բորթ-Արթուրի վերջին կռիւին վրայ.—

«Նախապէս ծրագրուածին համեմատ, Մարտ 10ին Բորթ Արթուրի վրայ յարձակում մը տեղի ունեցաւ։

«Մեր թորփիլահալածները երկու անջատ Տորմիղիկներու բաժնուեցան։ Երկուքը նաւահանգստին արտաքին կողմը հասան Մարտ 9ի կէս գիշերին, և հետազօտութիւնը ըրին; բայց թշնամի չտեսնուեցաւ։

«Արշալոյսին երկրորդ տորմիղիկը ականներ դրաւ քանի մը տեղեր, և յաջողեցաւ գործին մէջ, հակառակ մերթ ընդ մերթ թշնամիին բերդերէն տրձակուած կրակներուն։

«Ժամը 4.30ին առաջին տորմիղիկը Լաօթիշանի հարաւային կողմը պատահեցաւ վեց ռուսական թորփիլահալածներու, և տաք ճակատամարտ մը մղուեցաւ քսան վայրկեան։

«Մեր թորփիլահալածներէն երեքը, Ազաշիվօ, Քազումի և Ակացուքիի, շատ մօտէն կռուեցան թշնամիին թորփիլահալածներուն դէմ, գրեթէ իրարու դպչելով, և արձակեցին բուն կրակ մը։ Թշնամիին թորփիլահալածները ծանրապէս վնասուեցան, կամ մեքենաներէն խանգարուելով և կամ կըրակին պայթումէն վնասուելով, և շըփոթութեամբ փախան։

«Մեր մարտանաւերն ալ քիչ թէ շատ վնասուեցան։ Մեր նաւային փոքր սպանիրէն եօթը հոգի սպաննուեցան և ինը նաւաստի վիրաւորուեցան։ Ակացուքիի երկրորդ չոգեհան ջրհանը խորտակուեցաւ, բայց առաջին տորմիղիկին բոլոր թորփիլահալածները բնաւ դժուարութիւն չունեցան կռիւը շարունակելու կամ նաւարկելու։

«Երկրորդ տորմիղիկը, երբ կէս օրէ առաջ ժամ 7ին նաւահանգստին արտաքին մասէն կը մեկնէր, երկու ռուս թորփիլահալածներու հանդիպեցաւ որոնք Բորթ Արթուրի նաւահանդիստէն ետ կը դառնային, և անոնց վրայ յարձակեցաւ, կտրելով իրենց ճամբան։ Երկուքէն մին փախաւ, իսկ երկրորդը, այսինքն Սբերկկուոյի, խորտակուեցաւ և գրաւուեցաւ մեր Սազանամի թորփիլահալածէն, որ փորձեց իր եռեւէն քաշել տանիլ զայն։ Այսու հանդերձ, բացուած ծակը խոշոր, և ծովը աւելկոծ էր, և զայն մեր մէկ մարտանաւին հետ կապող չուանը ըրդաւ։ Հետեւաբար, գերիները, ընդամէնը չորս, առնուելէ վերջ, թողուցինք զայն իր բախտին, և ընկղմեցաւ ժամ 10.10ին կէս օրէ առաջ։

«Երկրորդ տորմիղիկին եղած վնասը աննշան է։ Մեր կորուստներն են երկու հոգի սպաննուած, և մէկ սպայ և երեք նաւաստի վիրաւորուած։

«Թէեւ Նովիք և Պայեան նաւանգիստէն դուրս ելնելով մեր երկրորդ տորմիղիկին վրայ քալեցին, բայց ընդհուպ նաւահանգիստ դարձան տեսնելով որ կը մօտենային մեր յածանաւերը։

«Գալով մեր գլխաւոր նաւախումբին և յածանաւերուն շարժումներուն, ասոնք Բորթ Արթուրի բացերը հասան կէս օրէ առաջ ժամ 8ին։ Յածանաւերուն խումբը իսկոյն առաջացաւ դէպի նաւահանգստին բերանը, և այժ տուաւ մեր թորփիլահալածներու տորմիղիկին, ինչպէս վերը ըսինք։

«Գլխաւոր նաւախումբն ալ (Զրահաւորները) Լաօթիշանի մօտեցաւ, և կէս օրէ առաջ ժամ 10էն սկսեալ մինչեւ կէս օրէ վերջ 1.40, անուղղակի կերպով ռմբակոծեց Բորթ Արթուրի նաւահանգիստը։ Թշնամիին բերդերը ընդհատ ընդհատ կրակ կը տեղացնէին, բայց առանց ոևէ վնասի, մեր մարտանաւերուն վրայ։

«Յածանաւերու նաւախումբէն մաս մը Տալնի գնաց, և խորտակեց թշնամիին չինութիւնները Սաուզան կղզիներուն մէջ։

«Թաքասակօ և Շիհայեա Բորթ Արթուրի նաւահանգստին արեւմտեան ծովեզերքները խուզարկեցին, բայց թշնամի չտեսնուեցաւ։

«Ռուսական թորփիլահալած մը, որ վերջին ճակատամարտին մէջ ընկղմած էր Բիժօն ծովածոցը, Վնուշիբիլինուն էր, որուն կայմերուն վերի մասերը և ծխնելոյզներուն մէկ մասը կը տեսնուին ջուրին երեսը։

«Բոլոր մեր մարտանաւերը կէս օրէ վերջ ժամը 2ին ճակատամարտը ընդհատելով, ետ քաշուեցան։

«ԹՈԿՕ»

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, Մարտ 12. — Հետեւեալ հեռագիրը Մարտ 11 թուականաւ քաշուած է Բորթ Արթուրէ.—

«Մարտ 10ի ռմբակոծման ժամանակ, ամէնէն աւելի մեծ վնասը նոր քաղաքը կրեց։

«Ռումբ մը պայթեցաւ Սիսորսքի անուն փաստաբանի մը տունէն ութը եարտա հեռի։ Ռումբին քանի մը կտորուանքները զարնուեցան գնդապետ Գաուն Ֆրանքի կնոջ, որ նոյն միջոցին այն տունը կը գտնուէր, և իր աղջկան գլուխն ալ պայթեցաւ։

«Մ. Սիսորսքի իսկոյն մեռաւ, և Վայէրիչ կոչուած մանկամարդ կին մը ալ սանդէքն ա՛նքան գէշ կերպով վիրաւորուեցաւ որ քիչ ատենէն մեռաւ հիւանդանոցին մէջ։

«Ասոնցմէ զատ, Զինուցի մը սպանուեցաւ, և մէկ գործաւոր և քանի մը Զինուցիներ վիրաւորուեցան։ Երկաթուղւոյ կայարանին մէջ երկու բեռնակառք վնասուեցան։

«Ճաբոնական ռումբերուն կտորուանքներէն կը թափիփէին զօրավար Սթէօսէլի և իր սպաներուն վրայ, որոնք բերդին մէջ կը գտնուէին, բայց չվիրաւորուեցան։

«Ռակեղէն Բլուրին վրայ, տեղակալ Վախթին այրուցքներ ունեցաւ, և զինուոր մը վիրաւորուեցաւ։ Ելեկտրական Ծայռին վրայ, նոր քաղաքին մէջ, 27րդ զօրագունդէն երկու պահակներ ալ վիրաւորուեցան։

«Ռուսական ռումբէ մը զարնուած ճաբոնական զրահաւոր մը դժուարաբինզինք աղատեց և փախաւ։

«Ռմբակոծումը սոսկալի կերպով խիստ էր։ Ժամը 1.15 անցած էր երբ թնդանօթներուն շառաչիւնը դադրեցաւ։

«Այսօր ամէն ինչ հանդարտ է։»

*** Զօրավար Ֆուրօրաթքինի Սապայոյին պետ զօրավար Զիլինսքի այսօրուան թուականաւ կը հեռագրէ.—

«Քրէական թերթերուն տուած տեղեկութիւններուն նայելով, 18,000 Ճաբոնցիք Զինամբոյի ցամաքը եկած են, և Բինկ-եանկի վրայ կը քալեն։ 500 Ճաբոնցիք ալ Բինկ-Սինկի ցամաքը եկած են, Բորչայի հիւսիս-արեւելեան ծովեզերքին վրայ, և 2000 ալ ծովեզերքին Երկայնքէն Շէնկ-ձինի վրայ կը քալեն։ Ցիչեալ վայրերէն եկող Բորէցիք լուութիւն կը պահեն այս վերջին շարժումներուն վրայ։

«Բորթ Արթուրի և Վատիվոսթոքի մէջ ամէն ինչ հանդարտ է։ Ամբողջ Մանչուրիոյ մէջ ոչ մէկ տեղ Ճաբոնցի մը չկայ, և Բորչայի հիւսիսային կողմն ալ անոնցմէ պահնորդներ միայն տեսնուած են։»

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, Մարտ 12. — Զօրավար Ֆուրօրաթքին իր մեկնումը երկու ժամ փութացուցած ըլլալով, բազմութիւնը հազիւ կը սկսէր համախմբուիլ նէվսքի հրապարակին վրայ, երբ հասաւ Նիքոլա կայարանը, ժամ 5.45ին։

Իր խնդրանքին վրայ ո և է պաշտօնական պատիւ չարուեցաւ իրեն։ Քանի մը Մեծ-Դուքսեր, որոնց մէջ Նիքոլա Մեծ-Դուքսը, անպաշտօն կերպով եկած էին ողջերթ մաղթելու ընդհանուր հրամատարին։

Զօրավար Ֆուրօրաթքին մերժեց ամէն արարողութիւն, նոյն իսկ կրօնական արարողութիւնը, ըսելով.—

«Տակաւին բան մը չըրած՝ չեմ կրնար ընդունիլ այս պատիւները։ Վերադարձիս սպասեցէք. ա՛յն ատեն միայն, և եթէ յաջողիմ, կրնաք ձեր յարգանքները ուղղել ինծի։»

Այս համեստութիւնը մեծ տպաւորութիւն առաջ բերաւ ներկաներուն վրայ։

Կայարանը լեցուած էր զօրավարին բարեկամներով, զինուորական ընկերներով։

Կայսեր վերապահուած սպասման սրահը, որ ժամը 5ին արդէն լեցուած էր, հիանալի տեսարան մը կը ներկայացնէր։ Զանազան համազգեստներ դրացի էին իգական ճոխ արդուզարդերու, և զօրավարներուն կուրծքը զարդարող պատուանշաններուն։

Ցանկարծ խորին լռութիւն մը տիրեց, և զօրավար Ֆուրօրաթքին կառքէն վար իջաւ։

Աւելի կարճահասակ է, համեստ և անփոյթ քալուածքով մը։ Գլուխը խոշոր է և մտացի, համարձակ և բաց ժպիտ մը կը խաղայ իր շրթունքներուն վրայ։ Պատկառանք ծախելու ոևէ ցոյց կամ կեցուածք չունի։

Ամենազաւառ հուրրաներ կ'ընդունին զինքը։ Ժողովուած բազմութենէն մին քանի մը խօսք կ'արտասանէ և զօրավարին կը յանձնէ սուրբի պատկեր մը։ որ սահմանուած է բարիք և երջանկութիւն բերել անոր։ Ֆուրօրաթքին նոյնքան հանդարտ կ'ըլլայ, յետոյ կայսերական սրահներուն շրջանը կ'ընէ ահագին իրարանցումի մը մէջ. մերթ ընդ մերթ անյայտ կ'ըլլայ հետաքրքիրներու հրմշտոքին մէջ, միւս զօրավարներուն համազգեստներուն միջեւ։ Ողջագուրուելով և փայփայուելով, ամէնուն հետ ձեռք կը սեղմէ։ Կայսերական սրահներուն մէջ այս տարուբերտպոյտէն վերջ, Ֆուրօրաթքին մեկնումի քարափին վրայ կը գտնէ ինքզինքը, կը տարուի աւելի քան կը քալէ. մինչեւ վակոնը կը տանին զայն։ Հոն Մաթեճի թղթակիցը յանուն Ֆրանսական մամլոյն զօրավարին ձեռքը կը սեղմէ։

Ֆուրօրաթքին ընտիր ֆրանսերէնով մը կը պատասխանէ կրկնելով երկու անգամ.—

«Շնորհակալ եմ, շնորհակալ եմ, շատ բարի և ազնիւ էք։»

Մաղկեփունջերը, սրբազան պատկերները կ'անձրեւեն վակոնին դռնէն ներս, մինչ ահաւելի հուրրաներ կը թնդան քարափին վրայ։

Ժամը 6ին սուլիչի առաջին հարուած մը կը լսուի, և կառախումբը ճամբայ կ'ելնէ, նոյն իսկ վտանգելու ատիճան զանոնք որոնք կը գահավիժին վերջին հրաժեշտի մը համար։ Զօրավար Ֆուրօրաթքին քանի մը բառ ալ կ'արտասանէ։

Ջերմագին մաղթանքներ կ'ընկերանան անոր որ իրեն հետ կը տանի ռուս հայրենիքին յոյսը։

Այս արարողութիւնը ա՛նքան աւելի սրտաշարժ էր որքան ընտանեկան պարզութեամբ և բացարձակ ինքնաբերութեամբ մը տեղի ունեցաւ։

Զօրավար Ֆուրօրաթքին իրեն հետ կը տանի իր կինը մինչեւ Մոսկուա, ուր ինք մասնաւոր կառախումբ մը պիտի նստի, որուն վակոնները յատկապէս յարդարուեցան վերջերս Զինասանա—Մանչուրիա երկաթուղւոյ Ֆինկերութեան խնամքով, զօրավարին և իր սպայակոյտին փոխադրութեան համար։

Վաղն առաւօտ Մոսկուա պիտի հասնի, և ցերեկը հոն պիտի անցնէ։ Իրիկունը պիտի մեկնի Բաղանի կայարանէն ժամը 10 ու կէսին, և Մարտ 26ին Խարկովն պիտի հանի, ուրկէց պիտի երթայ Լիաօեոնկ, ուր մտադիր է հաստատել իր ընդհանուր կեդրոնը։

*** Մերուսի ռուս զօրավար Պոկտանովիչ հետեւեալ հեռագիրը ուղղեց Բորթ Արթուրի պահակազօրաց հրամատար զօրավար Սթէօսէլի.—

«Իբրև նախկին զօրական դեռ, լեցուն իմ զինուորութեանս յիշատակներով, և միլիոնաւոր կապերով կապուած ռուս ժողովուրդին բոլոր դասակարգերուն հետ, ուրախութեամբ կ'ողջունեմ ձեր Փետր. 1ի հրամանագիրը։ Այդ դիւցազնական քանախօսութեամբ, ռուսական սիրտերուն մէջ թնդացուցիք մեծ ձայներու արձագանգը։

«Բորթ Արթուրի դիւցազներուն ձեր ուղղած հրամանագիրը, որոնք ռուսական պատուոյն դրօշը ձեռքերնին բռնած են, քաջութեամբ և յուսով լեցուռուս ժողովուրդը, որ ձեզի միացած է սիրտով և ոգիով, և որ ջերմեռանդութեամբ կ'աղօթէ առ Աստուած որպէս զի օգնէ ձեզի պաշտպանել մեր հայրենիքը, և վանել նենգաւոր և խրստարարոյ թշնամին։ Աստուած ձեզի հետ ըլլայ։»

Զօրավար Սթէօսէլի պատասխանը նուազ կորովի չէ բարախեցնելու համար ռուսական հոգին.—

«Ի սրտէ շնորհակալ ենք ձեզի, ո՛վ ամենապատուական Իշխէն Պոկտանովիչ, այն ողջոյնին համար զոր ձեր սիրոյը կը դրկէ մեր սիրտերուն։ Այս ողջոյնը պիտի կրկնապատիկ մեր ուժերը, ա՛յն պահուն երբ կը կատարենք մեր անյողդողդ և բացարձակ որոշումը ցեկանս պատերազմելու հաւատքին, Զարին և հայրենիքին համար։»

*** Ֆինլանտայի ծովեզերքին վրայ ամրանոց գեղեցիկ և նոր Նաւահանգիստը, Սէսթվիէնգ, Բրօնշթատի մօտ, այս տարի պատերազմին պատճառաւ պիտի չունենայ իր ամառնային սովորական այցելուները։

ՄՈՍԿՈՒԱ, Մարտ 12.— Ամէն օր 5,000 զօրք Մ. Արեւելք կը մեկնին։ 14 կառախումբ, իւրաքանչիւրը 30 վակոններէ բաղկացեալ, կը մեկնին ամէն օր։ Ամուր նահանգէն եկած տեղեկութիւններուն նայելով, Պլակովէշչենսքի մէջ գտնուած բոլոր զօրքերը Ցիցեհարի հարաւային կողմը դրկուած են խճուղիէն։ Հեռաւորութիւնը 300 մղոն է։ Պայքալ լճին արեւելեան կողմը շարժման մէջ դրուած բոլոր զօրքերն ալ հետիոտն պիտի երթան իրենց կեդրոնը, քալելով այսպէս առնուազն 300 մղոնէն մինչեւ 700-800 մղոն հեռու տարածութիւններու վրայէն։

Ռուս Ծովային Նախարարութիւնը յատկիկայ Ցուլիսին վերջերը ի վիճակի պիտի ըլլայ Մ. Արեւելք դրկել հինգ զրահաւոր, եօթը յածանաւ, և գրեթէ 24 թորփիլահալած։ Այս նոր Նաւախումբին պիտի հրամայէ Սեւ Ծովու նաւատորմին Ծովակալ Սքրէտով։

Քանի մը օրէն Մ. Արեւելք պիտի մեկնին Մոսկուայի 15րդ զօրաբանակը և Խարքովի 10րդ զօրաբանակը։ Այս զօրքերը պատերազմէն վերջ Ռուսիոյ ներսական գաւառները պիտի դառնան, իսկ այս միջոցիս պատերազմին վայրը գտնուող զօրքերը մնայուն կերպով պիտի հաստատուին Մ. Ասիայի գաւառներուն մէջ։

Շանկայի առձիւ գտնուած ռուս Մանճուր թնդանօթանաւին ռազմամթերքը, թնդանօթներուն բերանները և իր մեքենաներուն կարեւոր մասերը երէկ և այսօր չինական նաւարանը փոխադրուեցան։

ԹԻԼԻՆԶԻՆ, Մարտ 12. — Ռուսք կը խոստովանին թէ մեծ վնասներ եղած են Բորթ Արթուրի բերդերուն եւ նոր քաղաքին. խորտակուեր է նոր Պանքան և զինուորական թաղը։ Անկարելի կը կարծուի որ ճաբոնական նաւերը ռմբակոծած ըլլան նոր քաղաքը նաւահանգստին դուրսի կողմէն և հետեւաբար կ'ենթադրուի թէ անոնք կրցած են նաւահանգստին ներսը մտնել։

Բէքինի գէն վրայ Կոփամարիկներուն չարժումները չափազանցուած են։ Քանի մը մանր մուր դէպքեր միայն պատահած են Զինացիներուն եւ օտարահպատակներուն միջեւ։

Անգլիական Ֆինիքս թնդանօթանաւը հիւսիսային Բորչայի մէջ գտնուած բոլոր Անգլիացի միսիոնարները կէնսան փոխադրեց։ Ճաբոնցիք կէնսանի մէջ ձերբակալեցին քանի մը Բորչայցիներ որոնք կասկածելի էին իբրեւ Ռուս լրտես։ Ռուսական Թղթադրամը, որ ակէց առաջ կ'ամցնէր կէնսանի մէջ, հիմա ալ չանցներ։

ԹՈՒԻՕ, Մարտ 13.—Այս առաւօտ հրատարակուեցաւ Ծովակալ Թոկոյի տեղեկագիրը Բորթ Արթուրի եչ. օրուան ռմբակոծման վրայ (Տես վերը)։ Ճաբոնական թորփիլահալածներուն կողմէ լայող կռիւին պատմութիւնը խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ։

Պատերազմական Փոխառութեան հանգանակութեանց ամբողջ արդիւնքը 452 միլիոն եէնի, (ճաբոնական ֆերրանք) կը բարձրանայ։ Ճաբոնի քաղաքական շրջանակներուն մէջ ընդհանրապէս կը գովուին կառավարութեան ելմտական ծրագիրները, զորս արդէն հեռագրած եմ ձեզի։ Միայն թէ պատերազմական տուրքերուն տեւողութեան մասին որոշ ժամանակ սահմանուած չէ։ Ասոր համար առարկութիւն կ'ընեն։ Հաւանական է որ Երեսփ. Ժողովին ընդդիմադիր կուսակցութիւնը յաջողի հինգ տարուան չբրջանի մը մէջ սահմանափակել նոր տուրքերը։

Մարքիզ Իթօ այսօր մեկնեցաւ Բորչա։ Կայարանին մէջ փայլուն ողջերթ մաղթուեցաւ։ Երախտագիտութիւն յայտնուեցաւ որ հայրենասիրաբար յանձնուած է այս փափուկ պաշտօնը։

Բորչայի կայսրը ապահովցուց Սէուլի ճաբոնական դեսպանը թէ պատրաստ է ամէն տեսակ դիւրութիւն տալ Ճաբոնցիներուն՝ Սէուլ—Վիժու երկաթուղիին չինութեան համար։ Երկաթուղին, ըստ Ն. Վեհափառութիւն, նախակարապետն է քաղաքակրթութեան և բարոյութեան։

Ռուս կառավարութիւնը ա՛նքան հաներ է Զէմուլբոյի մէջ Ռուս վիրաւորներուն Ճաբոնցիներուն կողմէ ընձեռուած խնամքին, որ 2,000 ֆր. նուիրեց Ճաբոնի Կարմիր Խաչի Ընկերութեան, Սէուլի Ֆրանսական դեսպանին միջոցաւ։

ՄՈՍԿՈՒԱ, 12 Մարտ.—Թէեւ օդը պայծառ էր և տաք, համեմատաբար քիչ բազմութիւն կար կայարան տանող ճամբուն վրայ։ Զօրավար Ֆուրօրաթքին ռուսական զինուոյ յաջողութեան համար աղօթելու նպատակաւ կայարանէն ուղղակի գնաց Լաւրա Ս. Սէրկէյ վանքը, Մոսկուայէն 40 մղոն դէպ ի հիւսիս։ Ի դարձին գնաց Մեծ-Դուքին պաշտօնարանը, ուր հաւաքուած էին Գաւառին բոլոր զինուորական պետերը, և անկէց ալ գնաց Ազնուականներուն Ժողովասրանը, ուր խուռն բազմութիւն մը հաւաքուած էր առանձնաշնորհեալ դասակարգերէն։

Ներկայացուած դրօշը, սուրբ պատկերները և զանազան ուրիշ ժողովրդային պարգեւները օրհնուելէ վերջ, մեծ հացկերոյթ մը տրուեցաւ, և զօրավարը կէս գիշերին մեկնեցաւ մասնաւոր կառախումբով։

Զօրավար Ֆուրօրաթքին յայտարարեր է թէ կը յուսայ պատերազմը վերջացնել յուլիսին։ Զօրավարը յարեր է.—«Ճաբոնցիներուն դաս մը տալու համար, Մանչուրիոյ և Քորէայի մէջ զանոնք ջախջախելէ վերջ, անոնց կղզիներուն վրայ ցամաք պիտի ելնենք, և եթէ խնդրոյն մէջ ձայն մը ունենամ, Հաշտութեան Դաշնագիրը պիտի ստորագրեմ Թոքիոյի մէջ, և ոչ ուրիշ տեղ։»

Զօրավար Ֆուրօրաթքին մեկնելէ առաջ ընդունեց Բեթերսպուրգի Քաղաքապետութեան 80 անդամները, որոնք անոր մատուցին սուրբ պատկեր մը, զոր ծնրադրութեամբ ընդունեց։ Զօրավարը իր կեդրոնը պիտի հաստատէ երկաթուղւոյ կառախումբի մը մէջ զինուորական գործողութեանց միջոցին։ Իր սպայակոյտն ալ իրեն հետ պիտի ըլլայ։

ՑԱՄԱՔԱՑԻՆ ԴՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, Մարտ 14.—Այս առաւօտեան Թայմզ կը հրատարակէ Սէուլէ կարեւոր հեռագիր մը, որ յատուկ Թղթատարի միջոցաւ Զէմուլբօ ղրկուեցաւ, և անկէց ալ Թայմզին չոգենաւով Վայհայվայ, ուրկէց անգլիական ընդծովեայ պարանով ալ Լոնտոն։ Ուստի Թայմզին չոգենաւը Զէմուլբոյէն Վայհայվայ ղրկուեցաւ այդ հեռագիրը տանելու համար, որ 15.000 ֆր. արժած է մեր պաշտօնակիցին։ Ահա այդ հեռագրին պատճէնը.—

ՍԷՈՒԼ, 11 Մարտ, (Վայհայվայի ճամբով Թայմզի չոգենաւին միջոցաւ).—Ցամաքային գործողութիւնք ա՛յն պատճառաւ կ'ուշանան որովհետեւ Ճաբոնցիներուն ցամաք ելնելիք վայրերը դեռ բոլորովին ազատ չեն առոյգներէն և ցուրտը այս վերջին օրերուս սաստկանալով դժուարութիւններն ալ աւելցած են։ Անցեալ Բ.էն ի վեր է որ Զինամբոյի նաւահանգիստը նաւարկելի եղած է։

Ճաբոնցիք միտք չունին իրենց բանակը վտանգել Քորէայի գարշելի ճամբաներուն մէջէն անցընելով զայն։ Փետր. 8ին և հետեւեալ օրերը Զէմուլբոյի ցամաքը ելած ճաբոնական դունդը կը բաղկանար հեռաւակազօրաց 12րդ զօրաբաժնէն, հրամատարութեամբ զօրավար Ինույէի, որ իրեն հետ ունէր փոխադրութեան ամէն միջոցները, որոնք հարկաւոր են զինուորական գործողութեանց համար։ Այս դունդը, արդէն ալ գտնուած զօրքերուն հետ, կը բաւէր անկարողութեան դատապարտելու համար քաջական զինուորները, իր կամքը քալեցնելու համար Քորէայի մէջ, ինչպէս նաեւ տիրելու համար Բինկ-եանկի, որ ռազմագիտական պատուական դիրք մըն է Բէքինի ճամբուն վրայ, և ի դերեւ հանելու համար ամէն շարժում զոր կրնար փորձել Եալուի վրայ ռուս զօրքերուն հրամատարը։

Կը յայտարարուի թէ Ռուսք Եալուի անցքը կը պաշտպանեն բաւական թուով, բայց գետին հարաւային կողմը սակաւաթիւ ջոկատներ միայն հետազօտութիւն կատարած են։ Այս ջոկատներէն մէկ քանին արդէն շփման մէջ են ճաբոնական պահակներուն հետ։ Սակայն ծանր կռիւ եղած չէ։ Ամէնէն աւելի կարեւոր ռուսական դիրքերը կը գտնուին Անճու։ Կը բաղկանան հազարներէ, որոնք լեռնային հրացաններ ալ ունին։

Ճաբոնցիք մեծ դժուարութիւններու հանդիպած են դէպի հիւսիս իրենց յառաջխաղացութեան մէջ. շատ տեղեր ճամբաները ընդարձակ բրինձի արտեր կան որոնք ճահիճներու փոխուած են ձիւնային հեղեւանքը։ Ուստի յայտնի է թէ Ճաբոնցիներու գործին կուգայ սպասել որ օդին բարեխառնութիւնը աւելի նպաստաւոր ըլլայ՝ Զէմուլբոյէն աւելի դիւրին վայր մը գտնելու ցամաք ելնելու համար, որովհետեւ դեռ մինչեւ մէկ ամիս Քորէական ճամբաները ա՛լ աւելի պիտի գէշնան, քանի որ ձիւնապալը երթալով կը սաստկանայ։ Այսու հանդերձ բազում ճաբոնական զինուորներ սկսած են դէպ ի հիւսիս առաջ քալել։

Առ այժմ Սէուլի գծէն սկսեալ մինչեւ Զէմուլբօ շատ քիչ ճաբոնցի զօրք կայ, թէեւ մեր շոգենաւին մեկնած ժամանակը ճաբոնական փոխադրանաւեր հասած էին պահեստի զինուորներով, իրաց վիճակին դարման տանելու համար։ Ցամաք ելած զինուորներուն վիճակը լաւ է։ Իրաւ է որ ցուրտին համար շատ ծանր հագուստներ հագած են, որոնք քալելու դժուարութիւն կուտան, բայց ճար չկայ, պէտք է ցուրտին դիմանալ։

Ամէն զինուոր իրեն հետ ունի ծածկոցներ և հատ բարտիւ մը այնի մագի ատատառով։ Ճաբոնական նաւատորմին տարած յաղթութիւնները զինուորներուն մեծ վստահութիւն կը ներշնչեն։ Բայց պէտք չէ սպասել որ մօտերս կարեւոր յարձակումը ըլլայ դեռ ցամաքին վրայ։ Ցամաք հանումի գործողութիւնները շատ կանոնաւոր եղած են, իբր թէ Ճաբոնցիք իրենց մէկ կղզիէն միւս կղզին կ'երթան։

Ճաբոնցիք տէր եղած են Քորէայի բոլոր հաղորդակցութեանց։ Բինկ-եանկի և Սէուլի միջեւ կրկին հեռագրական գիծ հաստատած են, և կարելի եղածին չափ առաջ կը տանին Բինկ-եանկի և Ֆուզանի գիծին աշխատութիւնները։

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, Մարտ 12.—Իմ վերջին այցելութենէս ի վեր, Զէմուլբօ շատ փոխուած է։ Այն միջոցին նաւահանգստին մէջ բազմաթիւ փոխադրանաւեր կային, մինչդեռ հիմա հազիւ տասը շոգենաւ կը տեսնուին, որոնցմէ ութը մարտանաւ։ Ծովեզերքին առաջամանակեայ նաւամատոյցները վերցուած են. բոլոր ցամաք հանուած ռազմամթերքը և ուտեստը ներքը փոխադրուած են արդէն։

Բոլոր զօրքերը Սէուլէն մեկնած են դէպ ի հիւսիս։ 3000 զինուոր հազիւ կայ Քորէայի մայրաքաղաքը։

Բինկ-եանկէ ղրկուած հեռագրական ճաբոնական գունդ մը Անճուի վրայ քալած է, ուր Ռուսք զօրաւոր դիրք մը բռնած են։ 20 հոգիէ բաղկացեալ Ռուս ջոկատի մը և երեք Ճաբոնցի պահակներու միջեւ կռիւ մը տեղի ունեցաւ։ Ճաբոնցիներէն մին սպաննուեցաւ։ Ուրիշ բախում եղած չէ։

Անճուի հիւսիսային կողմը երկիրը Ռուսներուն ձեռքն է, 15.000 զինուոր ունին, որոնցմէ մէկ մասը Ֆազանի թնդանօթներով։ Ասոնց պաշտօնն է Ճաբոնցիներուն դէպ ի հիւսիս յառաջխաղացութիւնը արգիլել։ Զորս կողմէն դժուարամատոյց բլուրներ են և բրինձի արտերն ալ ողողուած են։ Ռուսք Քորէացիներուն ձեռքէն առին իրենց զօրանոցները։

Ծովակալ Ալեքսեվ 75.000 ֆր. տալ առաջարկեց Մանչուրիոյ ձիաւոր բնիկներուն եթէ Բորթ Արթուրի պաշտպանութեան գործին մասնակցին։

Ռուսք նախ բերդեր կը շինեն Բորթ Արթուրի բերանը։ Քանի մը հազար Զինացի կը զբաղին այս աշխատութիւններով։

ԻՆԿԻՆ, Մարտ 13.—Բորթ Արթուրի բնակիչները կը կարծեն թէ ճաբոնական մարտանաւերուն հրամատարները անգլիացի սպայ են։ Ամէն անգամ որ Ճաբոնցիք ռմբակոծելու կը սկսին Բորթ Արթուրը, փոխադրանաւեր ալ պատրաստ կան, ի հարկին ցամաքը զօրք հանելու համար, բայց չեն յաջողած։

Բորթ Արթուրի վերջին ռմբակոծութեան ժամանակ, Ճաբոնցիք փորձեցին արեւմտեան Ծովածոցին մէջ խարսխող ռուս մարտանաւերուն վրայ կրակ բանել։ Բայց նոյն ծովածոցը պաշտպանող բարձր բլուրներուն վրայէն ռումբ արձակելու դժուարութեան հետեւանքով ճաբոնական փորձը բոլորովին անպտղի եղաւ։

Բազմաթիւ ճաբոնական զրահներ գտնուեցան ծովեզերքը, Բորթ Արթուրի մօտ։ Ռուս վիրաւորներն են երկու սպայ թնդանօթաձիգ և 16 զինուոր։ Զորս ալ սպաննուած կայ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԶՕՐՔԵՐՈՒ ԵՒ ՃԱԿԱՏՈՒ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲԱՐԻԶ, Մարտ 16.—Բարիզի ռուս դեսպան Մ. Նելիտով, տեսակցութեան մը միջոցին ըսաւ թէ պատերազմը տեւեր պիտի տեւէ, և թէ ըստ պաշտօնական տեղեկութեանց, 200էն մինչեւ 250,000 ռուս զօրք կը գտնուին այժմ Մանչուրիոյ մէջ։ Ռուսիա քանի մը միսկն տակաւին պիտի ղրկէ 200,000 զօրք ալ, և այսքան զօրքը բաւական կը համարուի ամէն պատահանութեանց դէմ դնելու համար։ Դեսպանը յարեց թէ ինք կը կարծէ որ ՃԿԱՏ ամիսէն առաջ վճռական բան մը տեղի պիտի չունենայ։ Մ. Նելիտով փայլուն յաղթութիւն մը կը գուշակէ ռուս զօրքերուն։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ. — Բօրթ Արթուրի մէջ ամէն ինչ հանդարտ է։ Մեծ դուքս Սիրիլ Բօրթ Արթուր հասաւ։

ՃԵՆՈՎԱ. — Բեթերսպուրկի ճարտնական դեսպան Մ. Ռուրինօ տեսակցութեան մը միջոցին խոստովանեցաւ թէ, Ճաբոնի ժողովուրդին պատերազմի բաղձանքը թշնամութեանց սկսելուն գլխաւոր պատճառներէն մէկը եղաւ։ Խօսելով զօր. Ռուրոբաթքինի վերագրուած այն յայտարարութեանց վրայ թէ՝ հաշտութեան դաշնագիրը Թոքիոյի մէջ ստորագրել կ'ուզէ, Մ. Ռուրինօ ըսաւ թէ անկարելի է որ զօր. Ռուրոբաթքին, որ շատ նշանաւոր և արժանիքի տէր պետական մարդ մըն է, այդպիսի յայտարարութիւններ բրած ըլլայ։ Հաստատեց թէ ամրան միջոցին, տարութեան և հիւանդութեանց պատճառաւ, պատերազմը չատ աւելի աղեստալի պիտի ըլլայ։ Դեսպանը Ճաբոն ուղեւորեցաւ։

ԹՈՔԻՕ. — 1904ի սկիզբէն մինչեւ վերջը, պատերազմի ծախքերը կը գնահատուին 536 միլիոն էէն։ Ցարդ 50 էէն ծախսուած է։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.—Մօլաս և Սթարք ծովակալները պատերազմի թատերավայրերէն ետ կանչուեցան հիւանդութեան պատճառաւ։

ԲԱՐԻԶ.— Սխալ է քանի մը լրագիրներու այն լուրը թէ Անգլիա, Ֆրանսա և Մ. Նահանգները միջնորդութիւն մը պիտի կատարեն։

—Ռիւթեր կը ծանուցանէ թէ անգլեֆրանսական նոր դաշնագրութիւնը կնքուած է, կարգադրելով գաղթային և ուրիշ հրատապ խնդիրներ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Սոֆիայի աւստրեւհունգարական ընդհ. հիւպատոս Մ. Միլլէր ֆոն Զէնկէրի երկրորդ դիւանապետ կարգուեցաւ արտաքին գործոց նախարարութեան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բէմարիճի դուքսը ծանրապէս հիւանդ է։

ՔՈԲԷՆՀԱԳ. — Անգլիոյ թագաւորը Մարտ 28ին հոս պիտի ժամանէ՝ այցելութիւն տալու Քրիթիան թագաւորին։

ՎԻԿՕ.— Վիլհէլմ կայսրը և Ալֆոնս թագաւորը այսօր գրեթէ մինչև իրիկուն միասին անցուցին։ Տեսակցութիւնը չատ սիրալիր հանգամանք մը ունէր։ Գերմանիոյ կայսրը մեկնեցաւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԻ գրասենեակէն մեզ կը հաղորդեն թէ Օր. Հայկանոյշ Ցարութիւնեան ինք հրաժարած է իր պաշտօնէն և խնդրած է որ մինչեւ տարեշրջան իր պաշտօնաթերթ մնայ Որբանոցի մէջ։ սակայն Հոգաբարձութիւնը կարգապահական պատճառներով անոր հոն պատգարուիլը յարմար չտեսնելուն՝ որոշած էր պատգարել զայն Հիւանդանոցի կանանց բաժնին մէջ և իր այս որոշումը հաղորդած էր Հիւանդանոցի Տնօրէնութեան որ գործադրած է զայն։ Տնօրէնը օրիորդին անսասելը տեսնելով ինք ալ ստիպուած է խստութիւն բանեցնել։

** Հիւանդանոցի պատգարեալներուն երէկուան թիւը հետեւեալն է.

Հիւանդներ այր և կին	216
Ջերմատաւորներ և տգուշներ	301
Մերեր և անդամալոյծներ	131
Տղաքներ և աղջիկներ	282
Ուսանողներ (արտաքին)	41
Պաշտօնեայք	120
	1091

Այս 1091 պատգարեալներուն 726ը էրիկմարդ է, և 365ը կին։

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը հրատարակելով այս ցանկը կը փութայ ծանուցանել հանրութեան թէ Հիւանդանոցի ներկայ չէնքը 650 հոգիի համար միայն կառուցուած է և երբ անոր կրկնապատիկ թիւով անձինք պատգարուած են հոն, բացայայտ է թէ ո՛րչափ անպատշաճ պայմաններու մէջ կը գտնուին անոնք։ Ո և է պարագայ անկողին կամ աջէն ձախ շարժելու տեղ չի գտնուելէ զատ տանեակներով տղաքալ զոյգ կը պառկին միւնոյն անկողնին մէջ։ Հետեւաբար ակէ ետք ո և է անուամբ Հիւանդանոց մարդ ղրկել բացարձակապէս աւելորդ աշխատութիւն մըն է, քանի որ բնական բերմամբ Հոգաբարձութիւնը ստիպուած պիտի ըլլայ մերժել ամէն դիմող, որչափ ալ օգնութեան կարօտ ըլլայ ան։

ԱԽՈՐԺԱԿԸ ուտելով կը բացուի։ Ըստ այս առածին Սկիւտարի Ս. Խաչի Թաղ. Խորհրդոյ մնացեալ վեց անդամներն ալ, Տանիէլեան, Նաալբեան, Ալիբրամաքեան, Մազլումեան, Եազմաճեան և Մարգարեան էֆէնտիները իրենց հրաժարեալ ընկերակիցներուն օրինակին հետեւելով, հաւաքաբար հրաժարագիր մը ստորագրելով մատուցեր են Ս. Պատրիարք Հօր։ Ն. Սրբազնութիւնը, ինչպէս արդէն ծանուցինք, Սկիւտար պիտի երթայ քարոզելու. համար և բնականաբար հաճելի տպաւորութիւն մը պիտի չունենայ թաղականներէ զուրկ թաղի մը մէջ գտնուելով։ Կը կարծենք թէ Սէլամսըզի Թաղ. Խորհրդոյ պատուական անդամները կենցաղագիտական գործ մը ըրած պիտի ըլլային եթէ Ս. Պատրիարքը չի հրաւիրէին, երբ իրարու հետ անհամաձայն ըլլալով հրաժարելու միտում ունէին։ Միւս կողմէ, Պատրիարքական այցելութիւնը բարեդէպ պիտի ըլլայ անշուշտ Զատկական օրերուն մէջ կազմուածեալ վիճակէ մը փրկելու համար Սէլամսըզի պէս ընդարձակ թաղի մը եկեղեցական գործերը։

Կը լսենք թէ Ս. Պատրիարք Հայրը մերժած է անոնց հրաժարականը։

ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏԻՑ քննութեան համար պատրաստուելիք կանոնագիր-հարցարաններուն բարոյական և կրօնագիտութեան մասը Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ յանձնուած է Տ. Մուշեղ Մ. վրդ. Սերոբեանի, որ առջի գիշեր խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ այս մասին Ս. Պատրիարք Հօր հետ։

ԱՄԵՆ. Ս. Պատրիարք Հայրը վաւերացուցած է Սարգիս էֆ. Գօչունեանի ընտրութիւնը, իբրեւ անդամ Գումգարաւի Դրսի Թաղ. Խորհուրդին։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ քարոզիչ Տ. Ներսէս Մ. Վ. Դանիէլեան Ս. Պատրիարք Հօր հրամանաւ յառաջիկայ կիրակի առաւօտ պիտի քարոզէ Ռումելի Հիսարի եկեղեցին և երեկոյին Սկիւտար Ս. Կարապետ եկեղեցին, ըստ առաջնոյն։

ԻԶՄԻՐԻ Գալատական Ժողովը ընտրելու պաշտօն ունեցող Ընտրողական Ժողովը կազմուեցաւ հետեւեալ կերպով. — Մեծ. Տեարք՝ Թագւոր էֆ. Սպարթալի, (պետ՝ Թ. Ա. Սպարթալի և Ընկ. վաճառատան)։ Ղուկաս էֆ. Եսայեան, (պետ՝ Եսայեան վաճառատան, պատուակալ Թարգման Ռուսական հիւպատոսարանի, անդամ Համիտիյէ լոգենաւային ընկերութեան)։ Երուանդ էֆ. Խորասան, (ընդհանուր երկրաչափ Իզմիրի նահանգին)։ Միսաք էֆ. Մակարեան, (շրջանաւարտ Կայս. Լիսէի և այժմ Դատական քննիչի օգնական Իզմիրի նահանգին)։ Աւետիս էֆ. Աւետիքեան, (պետ՝ Աւետիք. Եղբարց վաճառատան, պատուակալ Թարգման Ամերիկեան հիւպատոսարանի և Առենապետ Ներսէսեան Որբանոցամարմնին Վարչական խորհրդոյ)։ Ստեփան էֆ. Նուպարեան, (Երից եղբայր ծանօթ գրագէտ Մեսրոպ էֆ. Նուպարեանի, երկար տարիներ կարեւոր պաշտօն վարած Կայս. Օսմանեան Դրամատան մէջ և այժմ հանգստեան կոչուած) և Յարութիւն էֆ. Իփլիքճեան (վաճառական)։

ՅԱՆՕԹ վաճառական Վարդան էֆ. Փիրանեան, երէկ Մանչէսթրը ուղեւորեցաւ առեւտրական գործով հոն հաստատուելու համար։

ՀԱՆԳՈՒՅՑԱԼ Տիկ. Հռիփսիմէ Գալփագճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Սամաթիոյ երեք թաղերու Աղքատախնամին. Մեծ. Տեարք՝ Յարութիւն Գալփագճեան 216, Միքայէլ Ճգնաւորեան 108, Դանիել Հայոցեան 108 ղրուշ։

ԼՈՒՅՍ շաբաթաթերթին վաղուան թիւը հրապարակ կ'ելլէ այս իրիկուն, հետեւեալ գեղեցիկ բովանդակութիւնով։—

Նուագահանդէսէն առաջ (Հիւանդանոցին շուրջը). — ՎԱՀԱՆ ԹՕՇԻԿԵԱՆ։ Անուրջ (բանաստեղծութիւն). — ԳՐ. ԵՂԻՍԷԵԱՆ։ Վանքին մէջ (Նորավէպ).— ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌՔ։ Լուրեր տրցակ արձակ համարձակ. — ԱՄԲԱԿՈՒՄ ԴԻՈԿՂԵՏԻԱՆՈՍԵԱՆ։ Դէս ու Դէն (Ծիծաղք).— ՎԱՀԱՆ ՎՐԴ. ՊԱՐՏԻԶԱԿՑԻ։ Երեսուհնոց աղջկան մը մենախօսութիւնը (Ցանգապատում) ԷՍ-ՍԷ։ Ժամ մը ժամուն մէջ (Մեծ-Պահքի յօդուած).— ԼԻԼԱ։ Թերթերու բառարանը (Եկեղեցիի շուրջ). — ՋԱՒԱՆ ՄՈՒՐԴԱՆ։ Մօրը Վրէժը (Լոյսի թերթօնը).— ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ։

Ա Զ Գ

Ս. Եկեղեցւոյս վագիներէն Լանկա Բաթիպ Գասըմ թաղ Սեբէթճի փողոց 22 թիւ և 76 կանգուն 6 մատ գետինը մահլիւլ եղած ըլլալով, գնելու փափաքողք պարտին դիմել ամէն առաւօտ Թաղ. Խորհրդոյ Խորհրդարանը թուականէս մինչ 15 օր։

*** Էտիրնէ Գաբուի գերեզմանատան նորոգ կառուցեալ սրճարանը յառաջիկայ մարտ 1էն վարձու պիտի տրուի։ Փափաքողք պարտին դիմել Խորհրդարան Թաղին։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
ՅՐ. ՔԷՕՔԼԵԱՆ Ց. ՇԱՖՇԱՖԵԱՆ
Պալաթ, 8 Փեբր. 1904

ՈՒՐՖԱՑԻ առաջնորդ Տ. Անանեայ Վրդ. Նիզիպի եկեղեցւոյն անխնամ վիճակին տեղեկանալով, գիւղացիներուն առաջարկութեամբ պատգամ դրած է ընիկ Այնթապցի Պ. Սարգիս Մարտոյեանը, որ ուսուցչական պաշտօն կը վարէ, քանանչ ձեռնադրել Նիզիպի Ս. Աստուածածին եկեղեցիին վրայ։ Տ. Անանեայ Վրդ. այս մասին հրահանգ խնդրած է Պատրիարքարանէն։

ՍՈՒԶՈՒԱՆՑԻ եկեղեցիին մէջ ընաքն. չգտնուելով հեռագրով քն. մը ուղուած էր Պատրիարքարանէն։ Պոթուշանի Թաղ. Խորհուրդին հրահանգ տրուեցաւ, որպէսզի իրենց քն.ներէն մէկը հոն ղրկեն, Ս. Զաւակի առթիւ ժողովուրդը հոգեւորապէս մխիթարելու համար։

ԻԶՄԻՐԻ Գալատական ժողովը ընտրելու պաշտօն ունեցող Ընտրողական ժողովը կազմուեցաւ հետեւեալ կերպով. — Մեծ. Տեարք՝ Թագւոր էֆ. Սպարթալի, (պետ՝ Թ. Ա. Սպարթալի և Ընկ. վաճառատան)։ Ղուկաս էֆ. Եսայեան, (պետ՝ Եսայեան վաճառատան, պատուակալ Թարգման Ռուսական հիւպատոսարանի, անդամ Համիտիյէ լոգենաւային ընկերութեան)։ Երուանդ էֆ. Խորասան, (ընդհանուր երկրաչափ Իզմիրի նահանգին)։ Միսաք էֆ. Մակարեան, (շրջանաւարտ Կայս. Լիսէի և այժմ Դատական քննիչի օգնական Իզմիրի նահանգին)։ Աւետիս էֆ. Աւետիքեան, (պետ՝ Աւետիք. Եղբարց վաճառատան, պատուակալ Թարգման Ամերիկեան հիւպատոսարանի և Առենապետ Ներսէսեան Որբանոցամարմնին Վարչական խորհրդոյ)։ Ստեփան էֆ. Նուպարեան, (Երից եղբայր ծանօթ գրագէտ Մեսրոպ էֆ. Նուպարեանի, երկար տարիներ կարեւոր պաշտօն վարած Կայս. Օսմանեան Դրամատան մէջ և այժմ հանգստեան կոչուած) և Յարութիւն էֆ. Իփլիքճեան (վաճառական)։

ՅԱՆՕԹ վաճառական Վարդան էֆ. Փիրանեան, երէկ Մանչէսթրը ուղեւորեցաւ առեւտրական գործով հոն հաստատուելու համար։

ՀԱՆԳՈՒՅՑԱԼ Տիկ. Հռիփսիմէ Գալփագճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Սամաթիոյ երեք թաղերու Աղքատախնամին. Մեծ. Տեարք՝ Յարութիւն Գալփագճեան 216, Միքայէլ Ճգնաւորեան 108, Դանիել Հայոցեան 108 ղրուշ։

ԼՈՒՅՍ շաբաթաթերթին վաղուան թիւը հրապարակ կ'ելլէ այս իրիկուն, հետեւեալ գեղեցիկ բովանդակութիւնով։—

Նուագահանդէսէն առաջ (Հիւանդանոցին շուրջը). — ՎԱՀԱՆ ԹՕՇԻԿԵԱՆ։ Անուրջ (բանաստեղծութիւն). — ԳՐ. ԵՂԻՍԷԵԱՆ։ Վանքին մէջ (Նորավէպ).— ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌՔ։ Լուրեր տրցակ արձակ համարձակ. — ԱՄԲԱԿՈՒՄ ԴԻՈԿՂԵՏԻԱՆՈՍԵԱՆ։ Դէս ու Դէն (Ծիծաղք).— ՎԱՀԱՆ ՎՐԴ. ՊԱՐՏԻԶԱԿՑԻ։ Երեսուհնոց աղջկան մը մենախօսութիւնը (Ցանգապատում) ԷՍ-ՍԷ։ Ժամ մը ժամուն մէջ (Մեծ-Պահքի յօդուած).— ԼԻԼԱ։ Թերթերու բառարանը (Եկեղեցիի շուրջ). — ՋԱՒԱՆ ՄՈՒՐԴԱՆ։ Մօրը Վրէժը (Լոյսի թերթօնը).— ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ։

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
ՁԱՅՆԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾԻԱԿԱՆ
Ի ՆՊԱՍՏ
ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Հիւանդանոցին ի նպաստ սարքուած այս մեծ նուագահանդէսը տեղի պիտի ունենայ այս Կիրակի, Բերա, Թէփէ Պաշրի թատրոնին մէջ ժամը 7½ին, բարձր հովանաւորութեամբ Քաղաքապետ Վսեմ. Բրտվան փաշայի։

Նուագահանդէսը բաժնուած է երկու մասի։ Նաւայի խումբը պիտի նուագէ, իսկ երկու Հայ ամաթէօր արուեստագէտներ իրենց հաճելի մասնակցութիւնը կը բերեն այդ բարեսիրական ցերեկոյթին, Օր. Է. Սթամպուլլուեան և Տիար Վ. Պոյաճեան։

Ա. ՄԱՍ

Համիտիյէ Մարշ.— Վակնէրէն, Մասքնէէն և Վէպէռէն մէյմէկ կտոր Նաւայի խումբին կողմէ։— Պ. Վ. Պոյաճեան պիտի երգէ Վէրտիի «Տօն Քարլոս»ը։

Ա. ՄԱՍ

Մասքնէի «Վրիմառուք գժոխոց»ը, իր վեց մասերով։— Օր. Սթամպուլլուեան դաշնակի վրայ առանձինն պիտի նուագէ Լիցի մէկ մեծ քմայքը, «Ցուշեր Լիւքրեցիա Պորճիա»։ — Պ. Պոյաճեան պիտի երգէ Բ. Մաճճիէն կտոր մը։ Նուագահանդէսը կը վերջանայ Նաւայի խումբին կողմէ նուագուած Աւբատրիական մարշով։

ՆԵՊԱՆԱԿՈՍԱՊԵԹԵՐՆ
ՕՐ. ԱՐՏԻՄԻՍ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
ԱՐՄԵՆԱԿ ԷՖ. ԻՒՊԻՒՃԵԱՆ
Ի ՕՍԵԾԵԱԼՔ

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

17 Մարտ 1904

Ֆրանս. 3% Français)	95 40
Ռէնթի (Tab. Turcs)	355 —
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	81 90
Երկաթուղի (Lots Turcs)	117 —
Պանգ Օթթ. (Banque Ott.)	557 —
Թրանսվալ (Transvaal)	90 —

ԹԷՎԱՃԻՀԱԹ

Շուրաի Տէվլէթ աղալըը՝ Մալիք բաչա զատէ սատ. Ատէմ Սաֆէտտին պէյ էֆ. հաղրէթլէրինէ թէվէֆի պույրուլմուշ տը։

Պուքրէշ սէֆարէթը Սէնիյէսի իւչիւնճի քիթապէթինէ թէրճան սէֆարէթը Սէնիյէսի իւչիւնճի քեաթիպլի Տանեալ պէյ թային պույրուլմուշ տը։

ՆԵՐՔԻՆ

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Ֆիլատէլֆիոյ Քրամբ նաւարանին չլնած Ապլիլ Մէհիս յածանաւը պահանջուածին համաձայն ըլլալով, Կայս. կառավարութիւնը որոշեց զրահապատ նոր յածանաւ մըն ալ ապսպրել նոյն նաւարանին 700 հազար ոսկիի ծախքով։ Յատակաձեւերը կը պատրաստէ Մովային Նախարարութիւնը։

—Արմսթրոնկի նաւարանին մէջ չինուող Համիտիյէ յածանաւին սպառազինութիւնը աւարտելու վրայ է։ Մայիսին Պոլիս պիտի գայ։

—Ղարպ, որուն մէջ կը գտնուին Մէհուտիյէ զրահաւորին սպաներն ու նաւաստիները, Ճենովա ժամանեց առջի օր։ Քանի մը օրէն երկուքն ալ ճամբայ պիտի ելլեն։

—Արքունի նաւարանին մէջ օսմ. մարտանաւերու չինութիւնները փութով կը շարունակուին։ Ֆէքռի Պիւլենտի կթնար փրկել զինքը այս դժնդակ կացութենէն, և թէ անո՛ր միայն կրնար վստահիլ իր սրտին գաղտնիքը։

Այս մտածումով զօրացած, նամակ մը գրեց իսկոյն անոր, և խնդրեց որ քանի մը ամիսի չափ իրեն մօտ անցնելու արտօնութիւն ստանայ իր օրամէն։

Մանկամարդ աղջիկը չուզեց իրողութիւնը պատմել նամակին մէջ։ Միայն գոհացաւ յայտնելով որ իր այս փափաքը կարեւոր պատճառ մը ունէր, զոր իսկոյն պիտի պարզէր, երբ Բարիզ գալու թոյլտուութիւն ըլլար իրեն։

Կնքամայրը անմիջապէս գրեց Ֆռանժիի թէ երկար ատենէ ի վեր մինակ ապրելու դատապարտուած ըլլալով, կը փափաքէր քանի մը ամիսի չափ իր քով ունենալ Մաթիլդը և անով մխիթարուիլ։

Ֆռանժի անպատեհութիւն մը չի տեսաւ իր աղջիկը Բարիզ ղրկելու մէջ, քանի որ ամէն կապ խզուած էր իրեն և Լիտուարտի միջեւ, որ արդէն Բարիզ ալ չէր։

Մաթիլտ, իր կնքամօր տունը հասնելուն պէս, արտասուաթոր աչքերով խոստովանեցաւ անոր ամէն բան։

Բարեսիրտ պառաւը ամենամեծ արգահատանքով մտիկ ըրաւ այդ նորածիլ սիրոյն դժնդակ պատմութիւնը, և ցաւով հաստատեց թէ Մաթիլտ ալ չատերու պէս զոհ եղած էր իր անփորձութեան։ Բայց քաջութիւնը չունեցաւ յանդիմանելու իր սանուհին, և նոյն իսկ սրտագին գորովանքով մը գրկեց զինքը ու լացաւ։

Մաթիլտ խորունկ սփոփանք մը զգաց, երբ իր կնքամօրը այս ազնիւ մարդասիրութիւնը տեսաւ։

Ցաւերը կարծես բոլորովին թեթեւցան և ամուր կորովով մը սպասեց իր սրտին պատուը լոյս աշխարհ բերելու երկունքին։

(Շարունակելի)

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ
ՀՐԴԵՀ

Այս գիշեր ժամը մէկուկէսին հրդեհ ծագեցաւ Բումէլի Հիսար, Պալթա Լիմանը պզտոտային վրայ հանգուցեալ Համտի պէյի զաւկին Մէհմէտ էֆ.ի և աղջկան Նաղլը հանըմի սեփական ծովեզերեայ բնակարանէն։ Բնակարանը պարապ էր և ապահովագրուած չէր։

Տիրող սաստիկ հովը արծարծեց բոցերը որոնք սկսան տարածուիլ հակառակ բուռն ջանքերուն։ Հրդեհը տեւեց 2½ ժամի չափ։

Այրեցան նաև հրդեհը ծագած տան յարակից Ռիֆաթ փաշայի մեծ բնակարանը, ինչպէս նաև վեց տուներ ամէնքն ալ փայտաշէն։

Այրած չէնքերուն մէջ կար նաև տունը՝ Թաղապետական 8րդ շրջանակին աւագ քարտուղար Շէֆիք պէյի, որ յանկարծամահ եղաւ հրդեհին միջոցին։

ԵՐՋԱՆԻԿ ԱՄՈԼ ՄԸ.— Ամուսնութեանց շրջանը թէեւ անցաւ ըստ կարի բեղմնաւորութեամբ, սակայն Իզմիրի թերթերը կը գրեն թէ, վաղը տեղի պիտի ունենայ Ալայպէյի մատրան մէջ պսակադրութիւն մը, որ մեծ յուզում պիտի պատճառէ կ'ըսեն։ Հիմնեան ոսկեփայլ մուսան կը դնգերի ամոլի մը շուրջ, որ կրնայ մատ խածցնել տալ ամէնէն առոյգ Իզմիրցիին։ Բաչ պարտիզպան մը Մաթէոս, առ նուազն 65 տարու, իր գլուխը կը փակցնէ կնոջ մը, որ կը դատապարտուի թէ 70 տարեթափեր տեսած է։

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց Քալիոբի և Սարգիս անուն անձերը, որոնք կը ծառայէին Բերա, Բարմաք Դարաբ, Հայ-Հռոմէական Տ. Մահակ Եպս.ի տան մէջ։ Այդ տունէն 800 ոսկի գողցուած ըլլալով, իբր կասկածելի ձերբակալուեցան առոնք։

ԳՈՒՄ-ԳԱԲՈՒԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ
Ցուցակ Նուիրատուներու Կաղանդի առքիւ

Գրիգոր Կիւրճեան, Եղիա Մալխասեան, Աւետիս Փիլավեան, Պաղտիկ Յակոբեան, Զա.էն Յակոբեան, Յովակիմ Պողոսեան, Մելքոն Դարաքճեան, Կոստանդ Վարդանեան, Դէորգ Յովակիմեան, Յ. և Դ. Արապեան Եղբարք, Յակոբ Տօնիկեան, Ղազարոս Սալբրեան, Նազարէթ Այճեան, Անդրանիկ Դուլումճեան, Յարութիւն Զաուքճեան, Իգնատիոս Հէլվաճեան, Կարապետ Եաղճեան, Յարութիւն Այվազեան, Տիկին Պողոս Էքսէրճեան, Դաւիթ Ա-բրապեան, Ալիքսան Միսակեան, Արոչն Արսէնեան, Արշակ Սէֆէրեան, Գրիգոր Պետրոսեան, Արտաշէս Դավաճեան, 10ական ղրուշ։

(Շարունակելի)

ՍԱԿԱՐԱՆ

Սակարաններու մէջ Ֆոնտոներու առաջին կարգը կը բռնեն դարձեալ օսմ. թուղթերը։ Լոնտոնի և Բարիզի Սակարաններուն մէջ մեծագոյն մասամբ օսմ. Ռանդին վրայ գործառնութիւն կը կատարուի գնողներու նպաստաւոր պայմաններով, ինչպէս նաեւ հոս, որ չատ հաստատ կը բռնուին։

—Ֆրանսական Ռանդին գինը այսօր հրատարակուած է, կորոնը զեղչուած գինով։

—Ռուսականին գինը տուած չէ այսօր հեռագիրը, բայց ճաբոնականը երէկուընէ մէկ ու կէս միաւորի բարձր ըլլալով, 65.50։ Ռուսական 1891ինը կ'արժէ 76.50։

Մ. ՀԱՅԿԱԶՆ

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ
ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն հեռագրական գործակալութեանց կողմէ մեզի հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, 17 Մարտ.— Ռուս կառավարութիւնը որոշեց իբր պատերազմիկ ազգ նկատել Բօրէան։

—Ռուս ընդհ. սպայակոյտը կը ծանուցանէ թէ պատերազմին սկսելէն ի վեր, Ճաբոնցիք կորսնցուցած են 4 յածանաւ և 5 թորպիլանաւ. մէկ զրահաւոր ալ ծանրապէս վնասուած է։

ԲԱՐԻԶ.— Բօրթ-Արթուրէն կը հեռագրեն թէ Ճաբոնական նաւատորմը՝ դարձեալ տեսնուած է նաւահանգիստին քացերը։

—Սէուլէն կը հեռագրեն թէ Ճաբոնցիք Զէմուլբոյի մէջ հանդիսաւոր յուղարկաւորութիւն մը կատարեցին «Վարեակ»ի երկու ռուս նաւաստիներուն։

ՄԱՏՐԻՏ. — Սպանիոյ թագաւորը Վիկոյի մէջ ողջունեց Վիլհէլմ Կայսրը, և 45 վայրկեան տեսակցեցաւ Ն. Վեհափառութեան հետ։

„ՄԱՆԶՈՒՄԻ"Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 30

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

ՎԷՊ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Հեղինակ՝ ԷՄԻԼ ՌՈՒԳՊՈՒՌ
Թարգմանիչ՝ ԳԷՈՐԳ ՍԻՄԱՔԷԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԿՈՅԼԻՔՆ ԱՂՋԻԿԸ

Էտուարտ, որ գաղտնապէս մեկնած էր Բարիզէն, զգաց վերջապէս թէ իր երկարառեւ բացակայութիւնը մեծ մտահոգութիւն պիտի պատճառէր ծնողքին, և թէ կարեւոր էր քանի մը տողով տեղեկութիւն տալ իր վրայ։ Ուստի, փութաց նամակ մը գրել իր հօրը և ծանուցանել թէ ի՛նչ նպատակով հեռացած էր իր հայրենի տունէն։

Պարոն Լիւսքոլ մեծապէս սրտմտեցաւ իր տղուն այս անսպասելի յանդգնութեան դէմ, բայց չուզելով ծայրայեղութեան դիմել, փափկութեամբ իմացուց որ աղէկ կ'ըլլար, եթէ անմիջապէս Բարիզ դառնար, վասն զի Մատրիտի Ֆրանսական դեսպանատան մէջ կարեւոր պաշտօն մը տրուած էր իրեն։

Էտուարտ սրտի դառնութեամբ համակերպեցաւ իր հօր այս հրաւէրին, և Բարիզ դառնալէն գրեթէ շաբաթ մը ետքը Մատրիտ ուղեւորեցաւ իր նորըստաց պաշտօնին գլուխը անցնելու համար անմիջապէս։

Մաթիլտ, որ իր ապագայ երջանկութեան երազովը կ'օրօրուէր միշտ, նշանածին մեկնելէն քանի մը ամիս ետքը զարմանքով տեսաւ թէ անծանօթ սարսուռներ շրջան կ'ընէին իր մարմնոյն մէջ, և թէ մայր ըլլալու վիճակին հասած էր հետզհետէ։

Մանկամարդ աղջիկը այն ատեն միայն հասկցաւ թէ ի՛նչ դառն եղած էր իր մեղապարտ տկարութիւններուն հետեւանքը, և թէ ո՛րքան մեծ զգուշութիւններ ընել պէտք էր հիմա, հօրը աչքերէն ծածկելու համար տխուր իրականութիւնը։

Թշուառ պարմանուհին օրերով մտածեց ճար մը գտնելու յոյսով, և վերջապէս փրկութեան շող մը ճառագայթեց իր խաւարամած ուղեղին մէջ։

Ինք Բարիզի մէջ պառաւ կնքամայր մը ունէր, որ մինաւորիկ կ'ապրէր իր հինաւուրց ապարանքին մէջ։

Այս պառաւը բարեսի՛րտ, ազնի՛ւ, գթո՛տ կին մըն էր, որուն առաքինական գործերը օրինութեամբ կը յիշուէին ամէն տեղ, իբրեւ աղքատներուն և տառապողներուն միակ մխիթարութիւնը։

Մաթիլտ խորհեցաւ թէ ա՛ն միայն կրնար փրկել զինքը այս դժնդակ կացութենէն, և թէ անո՛ր միայն կրնար վստահիլ իր սրտին գաղտնիքը։

Այս մտածումով զօրացած, նամակ մը գրեց իսկոյն անոր, և խնդրեց որ քանի մը ամիսի չափ իրեն մօտ անցնելու արտօնութիւն ստանայ իր օրամէն։

Մանկամարդ աղջիկը չուզեց իրողութիւնը պատմել նամակին մէջ։ Միայն գոհացաւ յայտնելով որ իր այս փափաքը կարեւոր պատճառ մը ունէր, զոր իսկոյն պիտի պարզէր, երբ Բարիզ գալու թոյլտուութիւն ըլլար իրեն։

Կնքամայրը անմիջապէս գրեց Ֆռանժիի թէ երկար ատենէ ի վեր մինակ ապրելու դատապարտուած ըլլալով, կը փափաքէր քանի մը ամիսի չափ իր քով ունենալ Մաթիլդը և անով մխիթարուիլ։

Ֆռանժի անպատեհութիւն մը չի տեսաւ իր աղջիկը Բարիզ ղրկելու մէջ, քանի որ ամէն կապ խզուած էր իրեն և Լիտուարտի միջեւ, որ արդէն Բարիզ ալ չէր։

Մաթիլտ, իր կնքամօր տունը հասնելուն պէս, արտասուաթոր աչքերով խոստովանեցաւ անոր ամէն բան։

Բարեսիրտ պառաւը ամենամեծ արգահատանքով մտիկ ըրաւ այդ նորածիլ սիրոյն դժնդակ պատմութիւնը, և ցաւով հաստատեց թէ Մաթիլտ ալ չատերու պէս զոհ եղած էր իր անփորձութեան։ Բայց քաջութիւնը չունեցաւ յանդիմանելու իր սանուհին, և նոյն իսկ սրտագին գորովանքով մը գրկեց զինքը ու լացաւ։

Մաթիլտ խորունկ սփոփանք մը զգաց, երբ իր կնքամօրը այս ազնիւ մարդասիրութիւնը տեսաւ։

Ցաւերը կարծես բոլորովին թեթեւցան և ամուր կորովով մը սպասեց իր սրտին պատուը լոյս աշխարհ բերելու երկունքին։

(Շարունակելի)

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ,,Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՆԸ

5 Մարտ 1904 49

ԼԷՖ ՖՈՒՆՏՍԸՆ ՈՂԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԲ.

—Այո, պարոն մարքիզ, պատասխանեց սպասեակը, երկրորդ յարկ, թիւ 4։

—Երկրորդ յարկ։ չա՛ր սատանայ։ ինձի համար քիչ մը բարձր է առուանցով։ կը վախնամ որ սադայէլական յոգնացաւս նորէն մէջտեղ ելլայ...։ Է՛, նայինք հասնինք վերջապէս։

—Պ. մարքիզ, ահա՛ դուռը։

—Բաց ուրեմն, փոխանակ ինձի ոտքի վրայ սպասցնելու։ Աղէկ։ հիմա՛լ գնա գուն. մինակս կրնամ վար իջնել։

Վիպէռ չըմտնէին առջեւ նստած կրակը կը խառնէր, երբ դուռը բացուեցաւ։ Գլուխը դարձուց, զարմացման ձիչ մը արձակեց, յանկարծ ոտքի խոյացաւ և վազեց դէպ ի այցելուն դոյնչլով։

—Ինչ, պարոն մարքիզ, դուք իմ տո՞ւնս...

—Այո՛, այո՛, տունդ։ զարմանալիք ինչ կայ։ չէ՞ մի որ Ռուպինի կոմս կը կոչուիք... ազնուականութենէ չեմ իյնար ուրեմն։ Քիչ մը քիչ զարմացիր և թիկնաթոռ մը առաջ քաշէ նայի՛մ...

* *

Բ. մարքիզը, այն որ Վիպէռի հետ կը թղթակցէր և անոր պաշտպանն էր, 65 տարու մը կար։ Աչխարհիս ամէնէն մտացի դէմքը ունէր, նուրբ շրթունքներ, և Ֆաւորի մօրուք՝ անգլիական ձեւով կարուած։ Ցիչելով իր երբեմնի զօրականութիւնը, կը փորձէր չիտակ բռնել հասակը, որ թեթեւ մը կքած էր։ Իրեն յատուկ ձեւովը հագուած էր։ Բաճկոնակը, չափէն աւելի երկայն, մինչեւ թուշը կը կոճկուէր. շապիկին վիզը շատ բաց էր. իր սեւ վերարկուն մասնաւոր ձեւ մը ունէր և իր տարաբոյն էր, հիւսարներու տարատին պէս։

Բ. մարքիզը 1835էն 48 ազնուականներու Խորհրդարանին չփացած տան էր։ Իր սրամտութիւնները և յանկարծականութիւնները սալոնները մէջ կը գտնէին իրենց արձագանգը, և միակ ազնուականը եղած էր որ քիչ մը ժողովրդականութիւն չտած էր. իր ճառերը միշտ մեծ ընդունելութիւն կը գտնէին, մարդիկ կային որ գոց կը սորվէին, և ան, ուրախութիւն պատճառելու համար ընկերակիցներուն, յանպատարաստից կ'ելլէր ոտքի, ձեռքերը վերարկուին գրպանը և օրագրէն կը շեղէր։

—Բայց, Պ. Բ. ինչո՞ւ խօսքի կը ակսիք երբ խօսք առած չէք, դիտել կուտար նախագահը։

—Պ. նախագահ, կը պատասխանէր մարքիզը իր կտրուկ ձայնով, ներեցէք յայտնելու թէ, եթէ խօսք ունենայի, սիպուռած պիտի չելլայի խօսք ուզելու...

—Պարոն Բ., թոյլ տուէք որ ձեզի դիտել տամ թէ խնդիրին մէջը չէք բնաւ։ Ժամէ մը ի վեր Անգլիոյ վրայ կը խօսիք մեզի, մինչ Անգլիոյ խօսքն անգամ չկայ մէջտեղը։

—Պ. նախագահ, կը բացատրէր մարքիզը միշտ հանդարտ, աղէկ գիտէք որ իմ Անգլիացիներուն հանդէպ տածած սէրս չի խղդեր զիս. եթէ անոնց վրայ կը խօսիմ, անո՛ր համար է որ անոնք փակչած են ամէն խնդիրի։

—Բայց ո՛չ ասոր։

—Ներողութիւն կը խնդրեմ Պ. նախագահ, քանի որ ես միջոցը գտայ զանոնք մէջ խառնելու։

Հակառակ ամէն ընդմիջումներու կը շարունակէր ճառել մամ մը, մի՛չտ չահագրգիռ, գեղեցիկ և հաճելի ոճով մը, ամէն բանի մէջ խառնելով Անգլիան և միշտ իր թէզը զարդարելով նորանոր և հրապուրիչ իրերով։

* *

Երբ Բ. մարքիզը աղէկ մը հաստատուեցաւ թիկնաթոռին մէջ, Վիպէռի կողմը դարձաւ և ըսաւ.

—Ուրեմն կը կարծէիք թէ երբ իմ օրական թերթօնս դադրեցնէիք չպիտի ըմբոստանայի և չարունակութիւնը գիտնալու համար չպիտի գայի գլուխս ցաւցնելու...։ Ամիսէ մը ի վեր, մեր պայմանին համաձայն, ամէն առտու իմ նախաճաշս՝ ուրեմն էջերը կը գրկէիր։ Ամէնէն փոքր մանրամասնութիւնները կը գրէիր Լա Թէ փողոցին ծանօթ ոճիրին։ Կը ծանուցանէիր բոլոր շարժիւններն ու դէպքերը գեղանի Ճիւլիա Վիտալի, ինչպէս նաեւ սա սիրուն ու չահագրգիռ դէմքին, Սավարիի։ Կը տեղեկացնէիր թէ յանորդ օրը պիտի կատարէիր դաշոյնի մեծ փորձը ԲաՅէ Անկէի մէջ։ Անձկալիր և մեծադանդաղ էր այդ բանը, թերթօնները՝, հէգեսթներէ աւելի՛ բան մը։ «Շարունակութիւնը վաղուան թուով»ը խայծ մըն էր որով կը ծաղրէիր զիս, քու ամէնէն հաւատարիմ ընթերցողդ...։

—Ահ, եթէ գիտնայիք Պ. Մարքիզ...ըսաւ Վիպէռ տխրօրէն։

—Է՛, խե՛ղն անիծածս, եթէ գիտնայի քեզի չպիտի հարցնէի։ Ըսէ նայինք ի՞նչ եղան քու բոլոր հերոսներդ։ ես կը սիրեմ այդ մարդիկը։ Քու ճիւլեադ շատ չխօսիր, սակայն ճշմարտութիւն մըն է զոր պէտք է խոստովանիմ, բա՛յց, չզայրնա՛ է։ Սավարիդ մեզի չրջապատող ապականած ընկերութեան մէկ սիրուն բերքն է. ինձի հաճելի կը թուի այդ տղան, ճարաճճի՛ն...։ Ամէնքին ալ վրայ տեղեկութիւններ տուր նայի՛մ...

—Բան մը չունիմ ըսելիք Պ. մարքիզ։ Շաբաթէ մը ի վեր ո՛չ մէկը տեսած եմ ատենցմէ։

—Աղէ՛կ կը խարեա՛ ինձի. գուցէ մարքիզը։ է՛, արհնա՛տդ, գո՞րծդ ո՛ւր ձգեցիր։

—Գործս յանցաւոր մը փնտռելուն մէջ էր, փնտռեցի և գտայ զայն։

—Ա՛հ, քիթը ձեռք տուա՞ւ վերջապէս այդ սինյո՛ր։

—Պ. Մարքիզ անտարակոյս կը կարծէք թէ Սավարիին համար կ'ըսեմ։

—Բնականաբա՛ր...։

—Սխալ է, Սավարին չէ յանցաւորը։

Թարգմ.

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

(Շարունակելի)

ՓՍԱՏԱՐԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Պոլսոյ առաջնակարգ փաստաբաններու կարգին մէջ, Յարութիւն էֆ. Գայսէրեան նշանակելի տեղ մը կը գրաւէ և հրապարակի վրայ ծանօթ անուն մը ունի, իր տասներկու տարիներու գործունէութեան շնորհիւ։

Կը սահմանէ ամէն տեսակ դատեր, բլլայ Շէրիի, Հուգուգի, Թիճարէթի և կամ ՀԷզայի վերաբերեալ և անմնուխրաբար տեղեկութիւններ և լուսաբանութիւններ կուտայ իրեն դիմող ամէն անձի։

Մասնաւոր ընդունակութիւնը ունի առեւտրական կնճռոտ խնդիրներ կարգադրելու և առեւտրական կորսուած իրաւունքները վերահաստատելու։

Իր վարձքը միշտ կանխիկէ և նոր իսկ շատ անգամ խնդիրը իրաւախոհութեամբ վերջացնելու կը ջանայ։

Մասնաւոր գումարի մը փոխարէն տարեկան կամ վեցամսեայ միջոցի մը մէջ կը վարէ ո և է անձի մը դատական գործերը։

Անոնք որ կ'ուզեն ձեռնհաս, քարող, համաձայնող և պատուաւոր փաստաբանի մը հետ գործել, պէտք է դիմեն Պապը Ալի Ճասէսի, Մուսալեմ թիւ 22—23—24, առտուան ժամը 3ին 6 և իրիկունը 10էն 12։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1,150 030,616 ՖՐԱՆՔ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387,440.000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ աղոց ու որբերու համար օժիտ մը, չաբաթական փոքր վճարումներով. — (մինչեւ պայմանագրի կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՒԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, այլաբերիս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեանը ժամանակ, օրինակի համար՝ չաբաթականի փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆԿՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարգային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարգային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարգային։

Տեսուչ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ. ի Պոլիս = ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՄԻՆԵՄ-ԳԱԼԵՆԵԱՆ Պոլիս Դարբրեցիներու խան թիւ 45 եւ 45 bis։

ՄԱՄԱ MAMA

Ահա մնունդ մը, որ իր բնական վիճակին մէջ ամէնէն աւելի ծօսնաք կը պարունակէ։ Դիտական արժանահաւատ սկզբանց համաձայն պատրաստուած ըլլալով մինչեւ և ցորենէն աւելի մնուցիչ և դիւրամարս է։ Երբ այս մնունդէն մաս մը մանէ մարմնոյն մէջ, նոյն քանակութեամբ միսէն աւելի արիւն կ'արտադրէ։ Իր գլխաւոր պարունակութիւնն է հաւկիթի դեղնոցի չափ ծօսնաք և երկաթի բաղադրութիւններ։ Դիմիական ո և է օտար նիւթ չի կայ իր մէջ և ամէն տեսակ ալիւրներէ աւելի գերազանց և նախամեծար է։

Դեղագործ—Տարրագէտ ԻՊՐԱՀԻՄ ՀԱԳԳԸ

ԴԵՂԱՐԱՆ ՀԵՐԱԿԼԷՍ ՏԷՕՎԼԷԹԵԱՆ

Կայսրա, Գարահոյի հրապարակ (Թրամուէյի կայարանին հիւսդ դիմաց, 32

Սմէնէն թարմ ու եւրոպական նորագիւտ դեղերու ճոխ մթերք, կատարեալ խնամք և խղճամիտ պատրաստութիւն դեղագրի։

Ամէն օր ամէն ժամ բժիշկ անպակաս է դեղարանէն. հիւանդին փափաքած որ և է բժիշկը ուզուած պահուն կրնայ ձեռք բերուիլ ի դիւրութիւն յաճախորդաց, նաև մէկերու քանակական և որակական տարբերութիւնը կը կատարուի 20 դրչ.ով։

Հալաթիա, Թրամուէյի սթասիոնին ճիշդ դէմը, թիւ 32։ 4

(Պողոսեանիին կարգը)

Ի Լ Ա Ն

Եէմէն վիրաբոյժի տախտակնոտ Գամարանան Մէլիդայա գատար թէճիտէն վար իսիլէճէք 5250 մէթրօ վէ պին մէթրօ իբի նօմէրոյը եօղազ գապլօսը իլէ գապլօնրն էքլէրինի եարմագ վէ թամիրթատա գուլլանըլմագ իւզրէ պի գուրու սէրուինինտէ Շէրբիլօ Շաթէրթօն վէ կիւթթապէրք Գամարան Կիւմրիւկինտէ թէսլիմ իսիլմէք շարթըյա մէվգիի միւնազասեա վաղ օլուսուղունտան, իթասընա թալիպ օլուպ չէրանթինի կէօրմէք վէ տահա գիյատէ թաֆսիլատ ալմագ իսթէյէնլերին էվվէլ էմրտէ 100տէ օն իթիպարբյա թէէմինաթրնագոսէ վէ եասոտ Տէրսասանէի Թիճարէթ օտարյա մուգավէլաթի մուհարրիրլիյինտէն մուսատագ քէֆալէթը գավլյէլերինի համիդէն վէ էյեամը թաթիլէսէն մասաս հէր կիւն Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթի մէճլիսը իսաբէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

4 Մարտ 1320

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԷՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՑԱՃԱԽՈՐԴԱՑ ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԳԻՄԵՑԷՔ Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ Մեծ Փողոց, թիւ 13

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ և արծաթեայ պատկաններ։

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չաբաթական հարիւրին 5 վճարում

ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ԶԵՂՉ

Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն % 10 զեղչով եւ կ'առնուին։

Իսկ ապառիկ գնողներէն % 15 զեղչով եւ կ'առնուին։

ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ

ՄԱՆՈՒԱԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ

ԵՒ

ՄԱՐՏՈՒԹԵՍԱՆ ՀԱԳԱՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէք հարսնիքներնուդ փառը աւելցնել, գեղատեսիլ «էֆէ» մը տալ մոմերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ՝ վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը զարդարուին նաև մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճոխաւոր մոմեր, ասիրցկի ծաղկի գիներով։ Կը գտնուին նաև հոն հալսի կիսալանտ, քողք, քողքի մնուկ, զարդարուած կողով, ծաղիկ, փեսուր, եւն. եւն. եւն.։

Փութացէք, հարսնիքի Տէրեր, այցելել անգամ մը Նշան Զամիչեանի հարսանեկան մոմերու ճոխ վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաև ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ։

ՍԽԱԼ ՏԵՂ ՉԵՐԹԱՔ

ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Բամանբո խանի տակ, թիւ 86

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԱ

Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պին Պիր Զէօքիտի դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճառիյէ, Տոդրամաճը փողոց իր ընակարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պին-Պիր-Զէքիտին դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ՏՕՔԹ. Ն. ԹԻՒԼԵԱՆ

Իր յաճախորդներուն դիւրութեանը համար ամէն օր կը գտնուի Պախչէ Գաբու Բիւյիւքլեան Դեղարանը, կէս օրէն մինչեւ 2 (Ը. ե.)։ Առտուները մինչեւ կէս օր Մաքրիգիւղ, ըստ առաջնոյն։

7—30

Տկր եւ Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԵ

Սիրելիներ քեզի (Էճզախանէի Թիւրքիէ) եկէք քիւչարնան պէրի կէօսթէրտիի ինթիզամ վէ տրգգաթատան վէ իհգար օլունան քահֆէլի էտվիյէնին խալիսիկէթ վէ էնվէնիրէթինատն տօլայը չէնրիմիզին էն միւքեմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկէրլերինէ նիւմունէի իմթիսալ օլմագ չէրէֆինի իպրազ իթմիշ տիր. պու տրգգաթ վէ իհթիմամա մանղամ օլան թէհարէթ վէ նէզաքէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլերէտէ տաբլ նազարը էհէմմիյէթէ ալընատճագ մէվատտան պայլճասը տը. ամմինին միսէլլէմի վէ տէվիրը բէսմիյէնին տախի մուսատտագ օլացլը իւզրէ պուրատտա քէմալը իլէ հարի տիր. պու կիսի պիր թէէսիսատն պէքլէնիլէյու խըստէմաթը միսաթահէնլիկ պիր իլալէի իսանմիյէթքեարի օլմագ իւզրէ եկէմը թէէսիսինտէն չիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիլիմիտէ զուէֆայէ խասթէկեան մէճմանէն թէտավի իթարիրմէք վէ մուալէճաթը լազըմ տախի քէզա պիլա իւտրէթ իթա իսիլմէք կիսի իսթիյար օլունան ֆէտատքեարլըգլար նպատը տրգգաթա ալընատճագ օլուբ իսէ պու էճզախանէնին խթիհսալը մէնֆաաթատան զիյատ հէմճինանէ խրտէթ կիսի պիր ֆիքրը ինսանիյէթբէրվէրի իւզերինէ թէէսիս իսիլմիշ օլուուղը աէրեակ թային իտէրիթէ չու թատատ օլունան հիմէմաթը մասրուֆէտէն նայի տիր քի պու էճզախանէ թարիդը թէրագգիատ գաթի ատրէճաթ իտէրէք, պու կիսէքի մէրթէպէի իհրազ էյլէմիշ վէ պու եւրազանէ էրգասը միւրաճաաթին մէհմանիլէթ վէ էճմինէլէրինի վէ աթըպագանցն տախի խօշնուտութինի ճէլբ եղէմիշլիր։

Մէգքիւր էճզախանէսի քեաֆֆէի իլէ վէ էմրազատ քեսպը իսթիսասը թատ էյլէմիշ մէշահիրը տիրբպագ հէր կիրէ էվգաթը մուայէնէկ հազըր պու լունատրգլարը կիսի զիւքիւր ու իւնատ մասուս օլմագ իւզրէ տէ մսայէնէխանէլէր մէվճուտ տը. էճզախանէսէ պուլունան ալեաթ վէ էտէվմաթը ֆէնէնիյէսինին միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եեկեռանէ տէնիմէյէ չայան օլան (թահնիլիսանէ) իսէ ճանիզը հիւքիմէրը Սէնիյէսէն էվրօրատտա տագուզ սէնի թահսիլ իթարիրիրքէն տօնրտ իւգ տէֆթ օլարագ քիմիակիր տիրլը. մամանին միւսէլլէմի վէ տէվիրը բէսմիյէնին տախի մուսատտագ օլացլը իւզրէ պուրատտա քէմալը իլէ հարի տիր. պու կիսի պիր թէէսիսատն պէքլէնիլէյու չու խըստէմաթը միւսթահսէնլիկ պիր իլալէի իսանմիյէթքեարի օլմագ իւզրէ եկէմը թէէսիսինտէն չիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիլիմիտէ զուէֆայէ խասթէկեան մէճմանէն թէտավի իթարիրմէք վէ մուալէճաթը լազըմ տախի քէզա պիլա իւտրէթ իթա իսիլմէք կիսի իսթիյար օլունան ֆէտատքեարլըգլար նպատը տրգգաթա ալընատճագ օլուբ իսէ պու էճզախանէնին խթիհսալը մէնֆաաթատան զիյատ հէմճինանէ խրտէթ կիսի պիր ֆիքրը ինսանիյէթբէրվէրի իւզերինէ թէէսիս իսիլմիշ օլուուղը աէրեակ թային իտէրիթէ չու թատատ օլունան հիմէմաթը մասրուֆէտէն նայի տիր քի պու էճզախանէ թարիդը թէրագգիատ գաթի ատրէճաթ իտէրէք, պու կիսէքի մէրթէպէի իհրազ էյլէմիշ վէ պու եւրազանէ էրգասը միւրաճաաթին մէհմանիլէթ վէ էճմինէլէրինի վէ աթըպագանցն տախի խօշնուտութինի ճէլբ եղէմիշլիր։

Մէգքիւր էճզախանէսի քեաֆֆէի իլէ վէ էմրազատ քեսպը իսթիսասը թատ էյլէմիշ մէշահիրը տիրբպագ հէր կիրէ էվգաթը մուայէնէկ հազըր պու լունատրգլարը կիսի զիւքիւր ու իւնատ մասուս օլմագ իւզրէ տէ մսայէնէխանէլէր մէվճուտ տը. էճզախանէսէ պուլունան ալեաթ վէ էտէվմաթը ֆէնէնիյէսինին միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եեկեռանէ տէնիմէյէ չայան օլան (թահնիլիսանէ) իսէ ճանիզը հիւքիմէրը Սէնիյէսէն